

**Комунальний заклад Київської обласної ради
"Чорнобильський медичний фаховий коледж"**

Циклова комісія клінічних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заст. директора
з навчальної роботи

"__" _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Хірургія з основами онкології

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА Лікувальна справа

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 22 Охорона здоров'я

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 223 Медсестринство

ОСВІТНІЙ СТУПІНЬ Фаховий молодший бакалавр

ВИД ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ Обов'язкова

МОВА ВИКЛАДАННЯ Українська

ЯГОТИН

Робоча програма **Хірургія з основами онкології**
для здобувачів освіти за спеціальністю **Медсестринство**
ОПП **Лікувальна справа**
2011 року

**Литвиненко Наталія Валеріївна, викладач вищої категорії,
старший викладач**

Розробники: (вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії **клінічних
дисциплін**

Протокол від "___" _____ 20___ року № ___

Голова комісії **клінічних дисциплін**

_____ (**Шулла М.І.**)

1. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, напрямок підготовки, освітньо- кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – <u>національний – ,</u> <u>ECTS –</u>	Галузь знань <u>22 Охорона здоров'я</u> Спеціальність <u>223 Медсестринство</u>	Нормативна
Модулів – Змістових модулів – Загальна кількість годин - 270	Освітньо-професійна програма: <u>Лікувальна справа</u>	Рік підготовки: 2-й, 3-й Семестр 3-й, 4-й, 5-й Лекції: 8 год /20 год/16 год/ Практичні: 36 год /34 год /66 год Самостійна робота: 20 год /20 год /40 год
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента -	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <i>фаховий молодший бакалавр</i>	Вид контролю: <i>Екзамен</i>

2. Мета та завдання освітнього компонента

Навчальну програму з освітнього компонента «Хірургія з основами онкології» складено для КЗ КОР «Чорнобильський медичний фаховий коледж» I—II рівнів акредитації за спеціальністю 223 Медсестринство, ОПП «Лікувальна справа» відповідно до складових галузевих стандартів ФПО — ОПП, затверджених МОН України і МОЗ України в 2011 р., та навчальних планів 2011 р.

Робочу програму з освітнього компонента «Хірургія з основами онкології» КЗ КОР «Чорнобильський медичний фаховий коледж» складено для підготовки фахових молодших бакалаврів у закладі фахової передвищої освіти за спеціальністю - 223 Медсестринство, галузь знань - 22 Охорона здоров'я ОПП «Лікувальна справа» відповідно до складових галузевих стандартів фахової передвищої освіти затверджених МОН України (Наказ МОН «Про затвердження стандарту фахової передвищої освіти зі спеціальності - 223 Медсестринство, галузі знань - 22 Охорона здоров'я освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр»» № 1202 від 08.11.2021 року), ОПП «Лікувальна справа» 2023 року та навчальних планів 2023 року (ОПП «Лікувальна справа» та навчальні плани складено і затверджено в 2023 році).

«Хірургію з основами онкології» здобувачі освіти вивчають протягом трьох семестрів, на другому та третьому році навчання у III - V семестрах. На вивчення курсу відводиться 260 годин, з них 44 — лекції, 136 — навчальна практика, 80 год — самостійна робота.

Хірургія є однією з провідних клінічних дисциплін у підготовці фельдшера.

Під час складання цієї програми враховано як юридичний, так і реальний статус молодшого медичного персоналу в нашій країні. Юридичні аспекти хірургічної діяльності фельдшера ґрунтуються на відповідних чинних кваліфікаційних характеристиках і положеннях. За суттю ця діяльність обмежена рамками того, що прийнято позначати як долікарська медична допомога, поряд із «виконанням призначень лікаря».

Відповідно до цього фельдшер у нашій країні може:

- працювати самостійно на ФАПах, оздоровчих пунктах та в системі швидкої(екстренної) медичної допомоги;
- працювати під керівництвом лікаря в медичних закладах.

Виходячи з цього, програма передбачає надання в повному обсязі відповідних теоретичних і практичних знань, спрямованих на формування в здобувачів освіти клінічного мислення, вміння діагностувати найпоширенішу хірургічну та онкологічну патологію, надавати першу медичну допомогу, за необхідності проводити реанімаційні заходи, лікувати хворих за призначенням лікаря, доглядати за хворими, брати участь у санітарно-освітній та профілактичній роботі, у своєчасному виявленні онкологічних захворювань як у дорослих так і у дітей, у проведенні диспансеризації хворих з передраковими захворюваннями та онкологічних хворих, наданні психологічної підтримки онкологічним хворим та їх рідним. Таким чином,

для здобувачів освіти, які навчаються за ОПП «Лікувальна справа» освітній компонент «Хірургія з основами онкології» вкрай необхідний і важливий.

Викладання освітнього компонента здійснюється відповідно до кваліфікаційної характеристики та базується на знаннях, отриманих під час вивчення предметів професійно-практичної підготовки з інших дисциплін.

«Хірургія з основами онкології» як освітній компонент інтегрується з такими освітніми компонентами, як внутрішня медицина, гінекологія, педіатрія, неврологія, геронтологія, геріатрія та паліативна медицина, інфектологія, анестезіологія та реаніматологія.

Це досягається за рахунок побудови структурно-логічних зв'язків між предметами, що поліпшує рівень знань і запобігає дублюванню загальних питань. Кожне захворювання потрібно вивчати за загальноприйнятою схемою:

- суть захворювання;
- етіологія;
- патогенез;
- клінічна картина;
- можливі ускладнення;
- особливості лікування;
- прогноз;
- профілактика.

Щодо діагностики, крім загальноклінічних, особлива увага акцентується на сучасні лабораторні, інструментальні та інші методи обстеження хворих з оцінюванням їхніх реальних можливостей.

Під час вивчення плану лікування хворих підкреслюється необхідність враховувати патогенетичні аспекти захворювання, а також стан імунної системи.

Особливу увагу приділено самостійній роботі здобувачів освіти з хворими в лікувально-профілактичних закладах, опрацюванню додаткової літератури в бібліотеках та вдома, у тренажерних кабінетах.

Відповідний рівень підготовки фельдшерів може забезпечити тільки висока організація навчального-виховного процесу, використання сучасних методів навчання, інноваційних технологій, відповідної матеріально-технічної бази, високої кваліфікації викладацького складу.

Після вивчення освітнього компонента «Хірургія з основами онкології» передбачено проведення іспиту, орієнтовні питання до якого наведено в програмі.

Циклова комісія має право вносити зміни до робочої програми залежно від організаційних і технічних можливостей, напрямів наукових досліджень, відповідно до вимог кінцевої мети галузевих стандартів фахової передвищої освіти та ОПП «Лікувальна справа» (програмних результатів навчання) за фахом підготовки і навчальним планом.

Під час вивчення освітнього компоненту здобувачі освіти повинні оволодіти наступними компетентностями:

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК. 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК. 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК. 3. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

ЗК. 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК. 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК. 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК. 7. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК. 8. Здатність до міжособистісної взаємодії.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК. 1. Здатність до застосовування професійних стандартів та нормативно-правових актів у повсякденній медичній практиці.

СК. 2. Здатність до вміння задовольняти потреби пацієнта протягом різних періодів життя (включаючи процес умирання), шляхом обстеження, діагностики, планування та виконання медичних втручань, оцінювання результату та корекції індивідуальних планів догляду та супроводу пацієнта.

СК. 3. Здатність до самоменеджменту у професійній медичній діяльності.

СК. 4. Здатність до співпраці з пацієнтом, його оточенням, з іншими медичними й соціальними працівниками на засадах сімейно-орієнтованого підходу, враховуючи особливості здоров'я чи перенесені хвороби та фізичні, соціальні, культурні, психологічні, духовні чинники і фактори довкілля, здійснювати санітарно-просвітницьку роботу.

СК. 5. Здатність до динамічної адаптації та саморегуляції у важких життєвих і професійних ситуаціях з урахуванням механізму управління власними емоційною, мотиваційно-вольовою, когнітивною сферами.

СК. 6. Здатність до роботи в мультидисциплінарній команді при здійсненні професійної діяльності, для ефективного надання допомоги пацієнту протягом життя, з урахуванням усіх його проблем зі здоров'ям.

СК. 7. Здатність до вміння обирати обґрунтовані рішення в стандартних клінічних ситуаціях, спираючись на здобуті компетентності та нести відповідальність відповідно до законодавства.

СК. 8. Здатність до використання інформаційного простору та сучасних цифрових технологій в професійній медичній діяльності.

СК. 9. Здатність до використання сукупностей професійних навичок (умінь) при підготовці та проведенні діагностичних досліджень та застосовуванні дезінфікуючих і лікарських засобів у професійній діяльності.

СК. 10. Здатність до забезпечення безпеки пацієнта, дотримання принципів інфекційної та особистої безпеки, збереження здоров'я у процесі здійснення

догляду, виконання маніпуляцій, процедур, при переміщенні та транспортуванні пацієнта, наданні екстреної медичної допомоги.

СК. 11. Здатність до застосування сукупностей втручань та дій для забезпечення пацієнту

гідного ставлення, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки.

СК. 12. Здатність до безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я (освіта впродовж життя).

СК. 13. Здатність до використання професійно профільованих знань, умінь та навичок для здійснення санітарно-гігієнічних і лабораторних досліджень, протиепідемічних та дезінфекційних заходів.

СК. 14. Здатність до дотримання принципів медичної етики та деонтології.

СК. 15. Здатність до здійснення профілактичних втручань, спрямованих на зменшення інфекційних захворювань серед дорослого та дитячого населення, зокрема вакцинацію згідно з календарем профілактичних щеплень та екстрену імунопрофілактику, включаючи її популяризацію.

Додаткові спеціальні компетентності (ДСК)

ДСК.1. Здатність до застосування сукупностей принципів надання невідкладної та екстреної медичної допомоги в цивільних умовах постраждалим, забезпечити власну безпеку, виявити фактори, що впливають на стан здоров'я пацієнтів.

ДСК.2. Здатність до застосування сукупностей практичних умінь та навичок, медичних засобів, втручань і дій у процесі здійснення клінічного обстеження пацієнтів, оцінювання його результатів, діагностування типових випадків найбільш поширених захворювань та станів у пацієнтів різного віку з проведенням медичного сортування.

ДСК.3. Здатність до застосування сукупностей практичних умінь та навичок, медичних засобів, втручань і дій для надання невідкладної та екстреної медичної допомоги при травмах чи захворюваннях органів і систем у пацієнтів різного віку в умовах мирного та воєнного часу.

ДСК.4. Здатність до застосування практичних умінь та навичок у процесі призначення лікування та розрахунку дози лікарських засобів, які вводяться пацієнтам різного віку у типових випадках найбільш поширених захворювань.

ДСК.5. Здатність до застосування практичних умінь та навичок при виконанні серцево-легеневої реанімації, у тому числі із застосуванням дефібрилятора та дихального обладнання.

Програмні результати навчання (РН)

РН. 1. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами для комунікації, ведення медичної та іншої ділової документації.

РН. 2. Застосовувати сучасні цифрові та комунікативні технології для пошуку інформації та документування результатів професійної діяльності.

РН. 3. Застосовувати основні положення законодавства в охороні здоров'я.

- РН. 4. Вести медичну документацію за формами, встановленими нормативно-правовими документами.
- РН. 5. Дотримуватися правил охорони праці та безпеки життєдіяльності.
- РН. 6. Обирати тактику спілкування з пацієнтами та членами їхніх родин, колегами, дотримуючись принципів професійної етики, толерантної та неосудної поведінки при здійсненні професійної діяльності, з урахуванням соціальних, культурних, гендерних та релігійних відмінностей.
- РН. 7. Застосовувати паліативну компетентність при роботі з пацієнтами, їх оточенням, медичними та соціальними працівниками під час здійснення професійної діяльності.
- РН. 8. Вживати заходи спрямовані на створення безпечного лікарняного середовища та дотримання лікувально-охоронного режиму, в інтересах збереження власного здоров'я та зміцнення здоров'я пацієнта.
- РН. 9. Розпізнавати й інтерпретувати ознаки здоров'я і його змін, хвороби чи інвалідності (оцінка/діагноз), обмежень можливості повноцінної життєдіяльності та визначати проблеми пацієнтів при різних захворюваннях і станах.
- РН. 10. Вміти проводити підготовку пацієнта до лабораторних, інструментальних та інших досліджень, здійснювати забір біологічного матеріалу та проб, скеровувати до лабораторії.
- РН. 11. Застосовувати лікарські препарати та медикаменти при здійсненні професійної діяльності.
- РН. 12. Виконувати медичні маніпуляції та процедури відповідно до фахових протоколів, алгоритмів, включаючи надання послуг з первинної медичної допомоги в складі команди первинної медичної допомоги .
- РН. 13. Надавати екстрену та невідкладну долікарську медичну допомогу.
- РН. 14. Здійснювати заходи щодо збереження репродуктивного здоров'я населення з метою покращення демографічної ситуації.
- РН. 15. Надавати консультативну допомогу та здійснювати навчання населення щодо здорового способу життя, наслідків нездорового способу життя, важливості збільшення фізичної активності та здорового харчування, вакцинації; забезпечувати реабілітацію реконвалесцентів та диспансеризацію пацієнтів.
- РН. 16. Вживати заходи, спрямовані на специфічну та неспецифічну профілактику захворювань.
- РН. 17. Вживати протиепідемічні заходи в осередку інфекційних та особливо небезпечних захворювань при здійсненні професійної діяльності.
- РН. 18. Дотримуватися правил ефективної взаємодії в команді для надання якісної медичної допомоги різним категоріям населення.
- РН. 19. Здійснювати взаємозалежні професійні функції з метою забезпечення якісної медичної допомоги населенню.

Додаткові результати навчання (ДРН)

ДРН.1. Надавати невідкладну та екстрену медичну допомогу в разі критичних та термінальних станів, керуючись чинними протоколами, із застосуванням медичного інструментарію та знань з групової належності затверджених лікарських засобів, особливостей їхньої фармакокінетики та

фармакодинаміки (способи введення, дозування, показання, протипоказання, взаємодії між собою, побічні ефекти, передозування та способи усунення їх, в т.ч. наркотичних засобів).

ДРН.2. Здійснювати первинне обстеження пацієнтів, оцінювати міру виявлених порушень у типових випадках найбільш поширених захворювань, визначати критичні порушення дихальної та серцево-судинної систем (статичні зображення та динамічні ритми на моніторі) та виконувати алгоритм подальших лікувальних дій пацієнтів різного віку в клінічних ситуаціях.

ДРН.3. Надавати першу медичну та долікарську допомогу в осередках надзвичайних ситуацій у мирний і воєнний час, працювати у складі бригад і загонів невідкладної та екстреної медичної допомоги в осередках масового ураження, оцінювати місця події, забезпечувати безпеку персоналу та пацієнта, застосувати табельні засоби індивідуального захисту.

ДРН.4. Організовувати лікувально-евакуаційне забезпечення бойових дій особового складу військового підрозділу та медичне сортування в умовах бойових дій.

ДРН.5. Організовувати лікувально-евакуаційні заходи в осередках масового ураження, надавати невідкладну та екстрену медичну допомогу постраждалим унаслідок аварії на радіаційно небезпечних об'єктах, у зонах стихійного лиха та осередках інфекційного спалаху.

Після вивчення дисципліни **здобувачі освіти повинні знати:**

- елементи хірургічної діяльності (асептику, знеболювання, гемостаз, переливання крові, десмургію, відкриті та закриті пошкодження, опіки тощо);
- основні принципи та методику обстеження хірургічного пацієнта, оцінювання загального стану, діагностику хірургічних захворювань;
- принципи і методи першої медичної допомоги;
- основи профілактики захворювань та догляду за пацієнтом.

Здобувачі освіти повинні вміти:

- дотримуватися правил асептики та антисептики в своїй роботі;
- працювати на посадах фельдшера, палатної, перев'язувальної та операційної медичних сестер;
- оцінювати загальний стан пацієнта, місцеві зміни, діагностувати хірургічні захворювання та невідкладні стани.

Здобувачі освіти мають бути поінформовані про:

- сучасні досягнення хірургії;
- основні накази, інструктивні листи та інші нормативні акти МОЗ України;
- основні принципи організації хірургічної допомоги на сучасному етапі;
- нові лікарські засоби та методи їх застосування;
- нові методи діагностики хірургічної патології;
- рівень захворюваності з окремих видів хірургічної патології.

Вивчення предмета закінчується перевідним іспитом наприкінці V семестру та державним комплексним іспитом.

У разі потреби зміни в програму та розподіл годин (у межах виділених годин згідно навчального плану) можуть вносити предметні (циклові) комісії.

	Самостійна робота	<ul style="list-style-type: none"> ✓ з інфекційного контролю(№325, №354, №882, №1614, №1777, №552, №293) ✓ щодо ВІЛ (№955, №410, №148) ✓ щодо профілактики туберкульозу (№287) ✓ щодо медичних оглядів (№280) <p>Операційний блок, оснащення, режим роботи, прибирання. Надягання стерильної білизни, оброблення операційного поля. Підготовка рук та їх стерилізація перед операцією. Основні групи хімічних речовин і способи їх застосування. Забезпечення режиму асептики, антисептики на етапах хірургічної допомоги.</p> <p>Тема: Охорона праці в хірургії та онкології</p> <p>Вивчення основних нормативних актів України з охорони праці та безпеки життєдіяльності. Основи техніки безпеки під час роботи з медичною апаратурою. Захист медичних працівників під час роботи з біологічними середовищами, вивчення чинних наказів МОЗ України.</p>	3
	Самостійна робота	<p>Інфекційний захист медичних працівників згідно чинних наказів МОЗ України.</p> <p>Індивідуальні засоби захисту під час проведення променевої терапії онкологічним хворим.</p> <p>Тема: Гемостаз</p>	2
2	Лекція	<p>Поняття про кровотечу та крововтрату. Класифікація крововтрати. Класифікація кровотеч за причиною, зв'язком з навколишнім середовищем, наявністю проявів, часом виникнення, об'ємом крововтрати та за повторюваністю. Кровотечі в порожнини та порожнисті органи, їхні клінічні ознаки. Синдром гострої анемії, геморагічний шок, клінічні та лабораторні критерії оцінки крововтрати. Лабораторні й спеціальні методи діагностики. Тимчасове й остаточне спинення кровотечі: фізичні, хімічні, біологічні і механічні методи.</p> <p>Механізм самостійного припинення кровотечі. Ускладнення, що виникають унаслідок кровотечі, їх диференціальна діагностика.</p> <p>Перша допомога під час зовнішніх і внутрішніх кровотечах на етапах надання медичної допомоги. Тактика фельдшера щодо гематом та крововиливів. Особливості інтенсивної терапії і догляду за хворими в умовах стаціонарного лікування.</p> <p>Тема: Знеболювання: загальне та місцеве</p>	2
3	Лекція	<p>Поняття про біль і знеболювання (загальне та місцеве). Види наркозу залежно від шляхів уведення наркотичної речовини. Поняття про сучасну багатокомпонентну анестезію. Неінгаляційний наркоз, його різновиди, переваги та недоліки. Клінічний перебіг наркозу та його стадії. Підготовка хворих до анестезії, премедикація. Місцеве знеболювання, механізм і види місцевої анестезії. Показання й протипоказання до проведення місцевої анестезії.</p>	2

	<p>Самостійна робота</p>	<p>Основні речовини для проведення наркозу. Ускладнення наркозу. Тактика в разі ускладнень, їх профілактика. Участь фельдшера в оформленні медичної документації із загального знеболювання. Штучна гіпотермія</p> <p>Речовини для місцевої анестезії. Оснащення й техніка інфільтраційної, провідникової за Лукашевичем—Оберстом, внутрішньокісткової, внутрішньовенної та місцевої анестезії за Вишневським. Можливості анестезіологічного забезпечення на різних етапах надання хірургічної допомоги. Спинномозкова і перидуральна анестезія. Техніка проведення, протипоказання, можливі ускладнення, профілактика. Новокаїнова блокада, її різновиди й показання до проведення. Можливості анестезіологічного забезпечення на різних етапах надання хірургічної допомоги. Участь фельдшера в проведенні місцевої анестезії.</p>	<p>3</p>
	<p>Самостійна робота</p>	<p>Тема: Десмургія</p> <p>Поняття про пов'язку та перев'язку. Види пов'язок. Правила бинтування. Основні перев'язувальні засоби і матеріали. М'які пов'язки: бинтові, клейові, косинкові, пращоподібні та пов'язки з підручних матеріалів. Правила бинтування. Основні типи бинтових пов'язок.. Засвоєння техніки накладання м'яких пов'язок: на голову й шию, грудну клітку і плечовий суглоб, ділянку живота і таза, верхню та нижню кінцівки. Ознайомлення із застосуванням бандажа та суспензорія, оклюзійної пов'язки, еластичних і трубчастих бинтів. Транспортна й лікувальна іммобілізація, мета, принципи та правила транспортної іммобілізації. Тверді пов'язки, різновиди та оснащення для їхнього накладання. Особливості використання пневмошин. Гіпсові пов'язки. Властивості та якість гіпсу. Види гіпсових пов'язок. Правила накладання гіпсових пов'язок.</p>	<p>3</p>
<p>4</p>	<p>Лекція</p>	<p>Тема: Інфузійна терапія</p> <p>Інфузійно-трансфузійна терапія в сучасній хірургії, реаніматології та інтенсивному лікуванні. Алгоритм заходів з проведення гемотрансфузій. Показання, протипоказання до переливання крові та її компонентів. Основи ізсерології. Поділ груп крові за системою АВ0 та системою резус. Умови зберігання крові, визначення якості крові та препаратів крові. Необхідні проби на сумісність еритроцитної маси донора й реципієнта. Методи й техніка гемотрансфузій. Документація при гемотрансфузіях. Компоненти й препарати крові, їхнє клінічне застосування. Помилки та ускладнення під час переливання препаратів крові. Догляд за хворими до, під час і після гемотрансфузій, лабораторний контроль.</p> <p>Історія переливання крові. Правові аспекти гемотрансфузій. Визначення груп крові за допомогою стандартних сироваток та цоліклонів анти-А і анти-В реагентів. Поняття про резус-фактор. Визначення резус-належності експрес-методом</p>	<p>2</p> <p>3</p>

	<p>Самостійна робота</p>	<p>стандартними антитирозусними сироватками і цоліклональними D і C реагентами. Донорство та його джерела. Необхідність обстеження донорів на вірусний гепатит, ВІЛ, сифіліс. Кровозамінники та гемокоректори. Класифікація розчинів за групами. Поняття про повне та часткове парентеральне харчування. Шляхи введення інфузійних розчинів. Ускладнення в разі переливання кровозамінників, перша медична допомога при цьому.</p>	
1	<p>Практичне заняття</p>	<p>Тема: Профілактика хірургічної інфекції</p> <p>У кабінеті доклінічної практики. Підготовка до стерилізації хірургічних інструментів, білизни, перев'язувального матеріалу, гумових виробів та апаратів з оптичною системою. Способи укладання однорідного й різноманітного матеріалу, маркування, транспортування і зберігання стерилізаційних коробок (біксів).</p> <p>Ознайомлення з фізичними й хімічними властивостями антисептичних речовин, виписування рецептів на них. Ознайомлення з методиками стерилізації та зберігання шовного матеріалу.</p> <p>У стаціонарі. Приготування перев'язувального матеріалу, білизни, халатів, масок і рукавичок до стерилізації та укладання їх у стерилізаційні коробки. Завантаження парового стерилізатора автоклава, нагляд за ходом стерилізації та розвантаження. Контроль стерилізації. Підготовка хірургічних інструментів до стерилізації після чистих і гнійних операцій. Контроль оброблення на залишки крові та мийного розчину. Режим стерилізації з урахуванням анаеробної інфекції, гепатиту В і СНІДу.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — проведення сухоповітряної стерилізації; — приготування, підготовка до стерилізації та укладання в стерилізаційні коробки перев'язувального матеріалу, операційної білизни; — проведення стерилізації в паровому стерилізаторі; — проведення контролю ефективності теплової стерилізації, прямі та непрямі методи контролю простерилізованих матеріалів; — підготовка до стерилізації та стерилізація гумових трубок, дренажів, катетерів; — підготувати до роботи стіл перев'язувальної сестри — хімічна дезінфекція і стерилізація хірургічних інструментів з урахуванням профілактики анаеробної інфекції, вірусного гепатиту, туберкульозу, СНІДу; збереження стерилізованих матеріалів; 	4
2	<p>Практичне заняття</p>	<p>Тема: Профілактика хірургічної інфекції</p> <p>У кабінеті доклінічної практики Стерилізація тазів для оброблення рук. Техніка оброблення рук за методом Спасокукоцького—Кочергіна, розчинами первормуру (С-4),</p>	4

		<p>хлоргексидину біглюконату, стериліуму та іншими сучасними препаратами. Підготовка операційного поля за методом Гроссіха—Філончикова та відповідно до чинних наказів МОЗ України. Самостійне надягання стерильного халату, маски, гумових рукавичок, правила заміни пошкодженої рукавички без порушення принципів асептики</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — дезінфекція і стерилізація тазів для підготовки рук до операції; — підготовка рук за методом Спасокукоцького—Кочергіна; — оброблення рук препаратами бактерицидної дії — хлоргексидину біглюконатом, С-4, стериліумом та іншими сучасними препаратами; — термінова підготовка рук до операції; — самостійне надягання стерильного халата, гумових рукавичок та маски на себе й на хірурга; — знімання використаних рукавичок, халата, маски; — підготовка операційного поля за методом Гроссіха—Філончикова та відповідно до вимог чинних наказів МОЗ України. 	
3	<p>Практичне заняття</p>	<p>Тема: Гемостаз</p> <p><i>У кабінеті доклінічної практики.</i> Засвоєння студентами способів спинення кровотечі: визначення місць притиснення кровотокових судин, накладання джгута або джгута-закрутки, стисної пов'язки, пальцеве притиснення артерії, туга тампонада рани, накладання кровоспинного затискача на судини і перев'язування їх у рані та на протязі (на фантомі). Застосування для спинення кровотеч фібринних плівок, гемостатичної губки, холоду.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — тимчасове спинення зовнішньої кровотечі механічними засобами: <ul style="list-style-type: none"> • зміна положення тіла або кінцівок хворого для спинення кровотечі; • накладання стисної пов'язки; • накладання джгута та джгута-закрутки; • пальцеве притиснення артерії — плечової, сонної, стегнової, ліктьової, підколінної, скроневої, черевної; підключичної, променевої; • накладання затискача на судину; • туга тампонада рани; • накладання кровоспинного затискача на судину (на фантомі); — накладання лігатури на судину (на фантомі); — місцеве застосування хімічних і біологічних засобів гемостазу; — застосування охолодження для гемостазу. 	4
4	<p>Практичне заняття</p>	<p>Тема: Гемостаз</p>	

		<p>У <i>стаціонарі</i>. Принципи й тактика надання першої медичної допомоги під час зовнішніх та внутрішніх кровотеч, шоків, оцінювання стану хворого. Транспортування й госпіталізація. Клінічний аналіз перебігу хвороби пацієнта та аналіз медичних карток, особливості консервативного та оперативного лікування. Робота в операційній, перев'язочній, маніпуляційній: ознайомлення з остаточним гемостазом за допомогою фізичних, хімічних та біологічних методів. Участь у проведенні інструментального обстеження й догляду за хворими в стаціонарі.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — клінічне визначення виду кровотечі та об'єму крововтрати; — визначення індексу Альговера; <p>Тема: Знеболювання: загальне та місцеве</p> <p>У <i>кабінеті доклінічної практики</i>. Засвоєння алгоритму проведення інгаляційного наркозу. Вивчення апаратури для наркозу, правил техніки безпеки і роботи з наркозними та дихальними апаратами. Ознайомлення з основними лікарськими засобами для загальної анестезії. Способи забезпечення прохідності дихальних шляхів і боротьби з можливими ускладненнями знеболювання. Оцінювання ефективності реанімаційних заходів.</p> <p>Ознайомлення з основними лікарськими засобами для місцевої анестезії. Способи забезпечення прохідності дихальних шляхів і боротьби з можливими ускладненнями знеболювання. Оцінювання ефективності реанімаційних заходів.</p> <p>У <i>стаціонарі</i>. Ознайомлення та участь у приготуванні стола анестезіолога, веденні наркозної карти, нагляді за життєво важливими функціями організму: центральної нервової, дихальної і серцево-судинної систем. Засвоєння навичок надання першої допомоги у разі блювання, регургітації, асфіксії, зупинки серця. Робота у відділенні інтенсивної терапії, виконання призначень лікаря та догляд за хворими.</p> <p>Участь у проведенні місцевої анестезії та новокаїнової блокади хірургічним хворим.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — підготовка наркозної апаратури до роботи (перевірка готовності до роботи, стерилізація); — знання правил роботи з газовими балонами та редукторами; — проведення кисневої інгаляції через маску або носові катетери при централізованій подачі кисню; — підготовка до роботи стола сестри-анестезистки; — надання першої допомоги під час блювання, регургітації; — надання першої допомоги в разі механічної асфіксії; — проведення реанімаційних заходів та оцінювання їх 	<p>4</p> <p>4</p>
5	Практичне заняття		

6	Практичне заняття	<p>ефективності;</p> <ul style="list-style-type: none"> — вивчення препаратів для проведення інгаляційного та неінгаляційного наркозу; — вивчення антидодів, снодійних препаратів, міорелаксантів. — проведення місцевої холодової анестезії шкіри хлоретилом; — проведення місцевої анестезії за Вишневським, провідниковою за Лукашевичем—Оберстом; — проведення реанімаційних заходів та оцінювання їх ефективності; <p>Тема: Десмургія</p> <p><i>У кабінеті доклінічної практики.</i> Поняття про пов'язку та перев'язку. Види пов'язок. Основні перев'язувальні засоби та матеріали. Транспортна й лікувальна іммобілізація, мета, принципи та правила транспортної іммобілізації. М'які пов'язки: бинтові, клейові, косинкові, пращоподібні та пов'язки з підручних матеріалів. Правила бинтування. Основні типи бинтових пов'язок.. Засвоєння техніки накладання м'яких пов'язок: на голову й шию, грудну клітку і плечовий суглоб, ділянку живота і таза, верхню та нижню кінцівки. Ознайомлення із застосуванням бандажа та суспензорія, оклюзійної пов'язки, еластичних і трубчастих бинтів.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — засвоєння правил і принципів транспортної іммобілізації; — накладання м'яких захисних і лікувальних пов'язок на різні частини тіла з марлевих і трубчастих еластичних бинтів та підручних матеріалів; 	4
7	Практичне заняття	<p>Тема: Десмургія</p> <p><i>У кабінеті доклінічної практики.</i> Транспортна й лікувальна іммобілізація, мета, принципи та правила транспортної іммобілізації. Тверді пов'язки, різновиди та оснащення для їхнього накладання. Особливості використання штатних шинних комплектів. Особливості використання пневмошин. Гіпсові пов'язки. Властивості та якість гіпсу. Види гіпсових пов'язок. Правила накладання гіпсових пов'язок.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — засвоєння правил і принципів транспортної іммобілізації; — транспортна іммобілізація в разі ушкоджень та захворювань з використанням табельних і підручних засобів; — засвоєння правил бинтування та накладання гіпсових пов'язок; — транспортна іммобілізація пневмошинами; 	4

8	Практичне заняття	<ul style="list-style-type: none"> — визначення якості гіпсу та приготування гіпсових бинтів і лонгет; — замочування гіпсових бинтів і лонгет, допомога лікарям у накладанні гіпсових пов'язок; — зняття гіпсових пов'язок; — догляд за хворими з гіпсовою пов'язкою. <p>Тема: Інфузійна терапія</p> <p><i>У кабінеті доклінічної практики.</i> Визначення груп крові за системою АВ0 стандартними гемаглютинуючими сироватками та цоліклональними реагентами анти-А і анти-В. Визначення резус-належності за допомогою універсальної антирезусної сироватки D та цоліклональних реагентів анти-D-супер і анти-С-супер. Проведення проб на сумісність крові донора та реципієнта. Визначення придатності консервованої крові та її препаратів. Помилки та ускладнення під час переливання препаратів крові. Догляд за хворими під час і після гемотрансфузії, лабораторний контроль. Донорство та його джерела. Ознайомлення з компонентами й препаратами крові, їхнім клінічним застосуванням. Ведення документації при гемотрансфузіях. Ознайомлення з кровозамінниками та гемокоректорами. Ускладнення в разі переливання кровозамінників, перша медична допомога при цьому.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — визначення груп крові за допомогою стандартних сироваток і цоліклонів анти-А та анти-В реагентів; — макроскопічне оцінювання крові до переливання; — засвоєння алгоритму переливання крові; — засвоєння положень чинних наказів МОЗ України; — визначення резус-фактора крові експрес-методом; — проведення проб на сумісність еритроцитної маси донора та реципієнта (на індивідуальну та резус-сумісність, біологічної проби); — догляд за хворими під час і після переливання еритроцитарної маси та інших препаратів крові; — ведення документації переливання препаратів крові та кровозамінників; — тактика фельдшера в разі виникнення ускладнень під час переливання крові. 	4
9	Практичне заняття	<p>Тема: Інфузійна терапія</p> <p><i>У стаціонарі.</i> Участь у визначенні групи крові та резус-належності донора й хворого, проведення проб на індивідуальну сумісність, резус-сумісність, біологічної проби. Догляд за хворими під час і після переливання крові. Участь у заповненні документації. Робота в маніпуляційному кабінеті та пункті взяття крові.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — визначення груп крові за допомогою стандартних сироваток і цоліклонів анти-А та анти-В реагентів; 	4

		<ul style="list-style-type: none">— макроскопічне оцінювання крові до переливання;— засвоєння алгоритму переливання крові;— засвоєння положень чинних наказів МОЗ України;— визначення резус-фактора крові експрес-методом;— проведення проб на сумісність еритроцитної маси донора та реципієнта (на індивідуальну та резус-сумісність, біологічної проби);— догляд за хворими під час і після переливання еритроцитарної маси та інших препаратів крові;— ведення документації переливання препаратів крові та кровозамінників;— тактика фельдшера в разі виникнення ускладнень під час переливання крові.	
--	--	---	--

№ п/п	Вид заняття	Зміст	К-ть годин
IV семестр			
1(5)	<i>Лекція</i>	<p>Тема: Оперативна хірургічна техніка</p> <p>Поняття про хірургічну операцію та оперативну хірургію. Види хірургічних операцій: залежно від терміновості, за методами видалення патологічного вогнища, реконструктивні та пластичні. Елементи операцій: розсікання тканини, гемостаз, фіксація тканин, видалення патологічного вогнища, з'єднання та дренивання рани.</p>	2
	<i>Самостійна робота</i>	<p><i>Сучасний загальний хірургічний інструментарій: для розсікання і зшивання тканин, для захоплення і фіксації, для розширення рани, зупинки кровотечі. Спеціальний інструментарій для операцій на окремих органах. Вивчення хірургічного інструментарію — загального та спеціального</i></p>	1
	<i>Самостійна робота</i>	<p>Загальні принципи надання першої медичної допомоги</p> <p><i>Перша медична допомога. Рівні надання допомоги — від само- та взаємодопомоги до спеціалізованої медичної допомоги на догоспітальному етапі.</i></p> <p><i>Завдання першої медичної допомоги: профілактика небезпечних ускладнень, травм, термінальних станів та гострих захворювань.</i></p>	1
	<i>Самостійна робота</i>	<p>Амбулаторна хірургія</p> <p><i>Структура хірургічної служби поліклініки, травматологічного пункту, фельдшерсько-акушерського пункту (ФАП). Обсяг консервативного та оперативного лікування хворих. Організаційні та лікувальні принципи надання першої медичної допомоги (сортування травмованих, черговість надання допомоги, її обсяг залежно від етапності та характеру).</i></p> <p><i>Організація й оснащення хірургічного кабінету. Порядок приймання хворих і проведення невідкладної допомоги й планових операцій. Порядок госпіталізації хворих для планових і екстрених операцій. Диспансеризація хірургічних хворих. Документація в поліклініці</i></p>	1

	<p>Самостійна робота</p>	<p style="text-align: center;">Деонтологія в хірургії</p> <p><i>Деонтологія — обов'язковий аспект медичної діяльності. Специфічність хірургічної деонтології. Професійна медична етика в хірургії. Завдання хірургічної деонтології — стабілізація й охорона психіки хворого в передопераційний та післяопераційний періоди. Важливість психоемоційних чинників та лікарської терапії для успіху хірургічного лікування. Роль фельдшера у створенні здорових взаємовідносин у медичному закладі.</i></p>	1
2(6)	Лекція	<p>Тема: Лікування хворого в хірургічному відділенні. Діагностика хірургічних захворювань</p> <p>Роль діагнозу в лікуванні хворого. Особливості амбулаторної та стаціонарної діагностики хірургічних хворих. Загальноклінічні методи обстеження хворих: знайомство з хворим, збирання анамнезу захворювання та життя, даних об'єктивного дослідження органів і систем, місць патологічного вогнища, лабораторні й спеціальні методи дослідження. Методика оформлення й ведення історій хвороб, необхідний мінімальний обсяг лабораторних та інших методів обстеження хворих.</p>	2
	<p>Самостійна робота</p>	<p><i>Організація та послідовність проведення діагностики обстеження пацієнтів. Участь фельдшера в обстеженні хворих та оформленні відповідної документації.</i></p>	1
3(7)	Лекція	<p>Тема: Догляд за хворими в хірургічному відділенні. Підготовка хворих до операції</p> <p>Визначення показань та протипоказань до знеболювання та операції (абсолютні, відносні). Оцінювання операційного ризику. Підготовка хворих до операції. Мета передопераційної підготовки: підготовка нервової, серцево-судинної систем, органів дихання, травного каналу. Підготовка операційного поля. Підготовка хворого до планової та екстреної операції.</p> <p>Премедикація. Транспортування хворого в операційну. Особливості підготовки до ургентних та планових операцій. Необхідний обсяг лабораторних та інших спеціальних методів обстеження для проведення операцій різного обсягу та загального знеболювання.</p>	2
	<p>Самостійна робота</p>	<p><i>Організація хірургічного відділення, його структура, розміщення, палати, перев'язочна, режим роботи, прибирання. Лікарський план обстеження й лікування хворого та його значення для роботи молодшого медичного персоналу. Загальний догляд за хірургічними хворими. Санітарно-гігієнічні вимоги до медичного персоналу та хворих. Особливості організації харчування хірургічних хворих. Поняття про передопераційний період. Премедикація. Транспортування хворого в операційну.</i></p>	2

4(8)	Лекція	<p><i>Підготовка хворого до планової та екстреної операції.</i></p> <p>Тема: Післяопераційний період. Лікування хворого у відділенні інтенсивної терапії</p> <p>Післяопераційний період, його фази та варіанти перебігу. Порушення функцій життєво важливих органів і процесів обміну після операції.</p> <p>Післяопераційні ускладнення, їхня профілактика й усунення: психічні та невротичні розлади, порушення діяльності серцево-судинної системи, дихання, травного каналу, сечовиділення. Можливі ускладнення в ділянці рани й дренажів.</p>	2
	Самостійна робота	<p><i>Організація роботи і гігієнічний режим у відділенні реанімації та інтенсивної терапії (ВРІТ), оцінювання загального стану хворого. Клінічний і моніторний нагляд за хворим. Післяопераційний режим, дієта, лікувальна фізкультура. Лабораторний і функціонально-діагностичний контроль за станом хворого. Документація ВРІТ. Реабілітація хірургічних хворих після операції.</i></p>	2
5(9)	Лекція	<p>Тема: Ушкодження. Закриті механічні ушкодження (травми)</p> <p>Уявлення про травму.</p> <p>Види закритих травм м'яких тканин: забій, розтягнення, розрив, струс, стиснення. Особливості діагностики, надання першої допомоги.</p> <p>Вивихи, їхні види, діагностика й лікування.</p> <p>Поняття про переломи кісток: класифікація, клінічні ознаки, надання першої допомоги. Принципи лікування.</p>	2
	Самостійна робота	<p><i>Види травматизму та його профілактика. Організація травматологічної допомоги.</i></p> <p><i>Ускладнення травм — безпосередні, найближчі та пізні. Особливості обстеження травматологічного хворого, дослідження місця ушкодження. Організаційні та лікувальні принципи надання першої медичної допомоги.</i></p> <p><i>Механізм зростання переломів. Фактори, що уповільнюють зростання.</i></p> <p><i>Особливості догляду за травматологічними хворими.</i></p> <p><i>Хірургічний шок. Причини, патогенез, клінічна картина, діагностика. Фази й стадії хірургічного шоку. Роль фельдшера в транспортуванні та інтенсивній терапії хворих з травматичним шоком. Зміст протишовкових заходів в умовах військових дій та екстремальних ситуацій.</i></p>	2
6(10)	Лекція	<p>Тема: Відкриті механічні ушкодження (рани)</p> <p>Уявлення про поранення та рану. Клінічні ознаки ран, класифікація за стадіями розвитку інфекційного</p>	

		<p>процесу. Етапи перебігу ранового процесу. Види загоєння ран. Основи надання першої медичної допомоги в разі поранень. Активно-пасивна профілактика правця у випадку ушкодження. Транспортування потерпілого. Загальні принципи первинного хірургічного оброблення ран. Антибактеріальна, хіміотерапія. Особливості лікування у випадках гнійних ран. Симптоми нагноєння рани, консервативне та хірургічне активне лікування, використання протеолітичних ферментів, загальної та місцевої антибіотикотерапії, УФО, лазера, гіпербаричної оксигенації.</p>	2
11(7)	<p>Самостійна робота</p>	<p><i>Види ран, розподіл їх за характером ушкодження. Принципи й техніка дренивання ран. Вторинне хірургічне оброблення рани. Особливі види ранової інфекції. Вогнепальні поранення. Особливості перебігу і лікування.</i></p>	1
	<p>Лекція</p>	<p>Тема: Термічні ушкодження. Електротравма</p> <p>Опіки. Етіологія. Класифікація термічних опіків. Визначення глибини ушкодження тканин і площі опіку. Послідовність надання першої медичної допомоги хворим, боротьба з опіковим шоком, місцеве лікування опіків. Опікова хвороба: періоди й клінічні симптоми, принципи лікування.</p> <p>Відмороження. Види холодової травми. Класифікація відморожень, періоди і ступені розвитку. Перша допомога на догоспітальному етапі та лікування.</p> <p>Електротравма. Дія електроструму на організм людини — електроопік, загальні зміни в центральній нервовій та серцево-судинній системі, у диханні. Особливості надання першої медичної допомоги, принципи лікування.</p>	2
12(8)	<p>Самостійна робота</p>	<p><i>Роль охолодження та раннього первинного хірургічного оброблення ушкодженої ділянки для поліпшення результатів подальшого лікування. Догляд за опіковими хворими.</i></p> <p><i>Хімічні опіки, їх види, прояви, перша медична допомога і лікування.</i></p> <p><i>Особливості першої медичної допомоги при променевих опіках. Фази місцевих проявів променевих опіків.</i></p> <p><i>Особливості догляду за хворими з відмороженнями. Профілактика холодової травми. Серцево-легенева реанімація</i></p>	2
	<p>Лекція</p>	<p>Хірургічна інфекція</p> <p>Тема: Гостра й хронічна гнійна аеробна інфекція. Місцеві гнійні захворювання шкіри, підшкірної жирової клітковини, судин, кісток і суглобів</p> <p>Класифікація хірургічної інфекції. Основні</p>	

13(9)	<p>Самостійна робота</p>	<p>збудники гострої та хронічної гнійної аеробної хірургічної інфекції. Шляхи проникнення інфекції. Загальні й місцеві ознаки гнійного запалення, види гнійних захворювань. Принципи лікування, антибактеріальна терапія і детоксикація.</p> <p>Гострі гнійні захворювання шкіри (фурункул, карбункул, гідраденіт, абсцес, флегмона, бешиха, еризипелоїд), клінічна картина, особливості перебігу та лікування у разі цих захворювань. Тактика фельдшера. Запальні захворювання судин (лімфангіт, лімфаденіт, флебіт, тромбофлебіт). Причини, клінічні ознаки й лікування. Небезпечність ускладнень і гострого тромбофлебіту обличчя і нижніх кінцівок. Гнійно-запальні захворювання кісток і суглобів (бурсит, тендовагініт, артрит, остеомієліт). Причини, особливості клінічної картини й лікування залежно від локалізації процесу.</p> <p><i>Профілактика та лікувані заходи у подоланні гнійних захворювань у роботі фельдшера.</i></p> <p><i>Роль фельдшера в діагностиці та забезпеченні лікування хворих з окремими видами гнійних захворювань.</i></p>	2
	<p>Лекція</p>	<p>Тема: Гостра анаеробна інфекція. Профілактика газової гангрені, правця. Загальна гнійна інфекція (сепсис)</p> <p>Гостра й хронічна специфічна хірургічна інфекція</p> <p>Поняття про клостридіальну й неклостридіальну анаеробну інфекцію.</p> <p>Анаеробна інфекція: збудники, форми, загальні і місцеві прояви. Профілактика, протиепідемічні заходи і принципи лікування.</p> <p>Правець: шляхи проникнення збудника й умови розвитку захворювання. Клінічні ознаки та профілактика, лікування й догляд за хворими.</p> <p>Сепсис. Причини виникнення і розвитку. Види сепсису. Класифікація, клінічна картина, місцеві та загальні прояви захворювання. Інфекційно-токсичний шок, симптоми, перша медична допомога, інтенсивна терапія, комплексне лікування і особливості догляду за хворими.</p> <p>Поняття про специфічну інфекцію. Особливості захворювань, які потребують хірургічного лікування. Особливості надання допомоги хворим з укушеними ранами.</p>	0,5
	<p>Самостійна робота</p>	<p><i>Гнійна неклостридіальна анаеробна інфекція, причини виникнення, особливості клінічної картини та лікування. Організація догляду за хворими.</i></p> <p><i>Інфекційно-токсичний шок, симптоми, перша допомога, інтенсивна терапія, комплексне лікування і особливості догляду за хворими.</i></p> <p><i>Сибірка: причини й чинники, форми, клінічні ознаки, обов'язковість консервативної терапії. Дифтерія ран: особливості перебігу ранового процесу, специфічна терапія, застосування антибіотиків та антисептиків.</i></p>	2
			3,5

14(10)	<p>Лекція</p>	<p><i>Протиепідемічні заходи й особливості догляду за хворими. Тактика фельдшера під час виявлення таких хворих.</i></p> <p><i>Туберкульоз, який потребує хірургічного лікування, його форми. Туберкульоз лімфатичних вузлів: ознаки та лікування. Кістково-суглобовий туберкульоз: місцеві та загальні симптоми, діагностика, хіміотерапія, санаторно-ортотипичне, оперативне лікування та реабілітація хворих.</i></p> <p><i>Актиномікоз: клінічна картина, діагностика і лікування.</i></p> <p><i>Хірургічна проблема СНІДу.</i></p> <p>Тема: Пухлини</p> <p>Поняття про онкологію як науку, що вивчає пухлини.</p> <p>Пухлини: визначення, біологічні особливості пухлинних клітин в організмі (автономність, анаплазія, інвазійний ріст, метастазування). Фактори, що індукують канцерогенез (хімічні канцерогенні речовини, радіація, роль ендокринних порушень, пухлинні віруси), роль фельдшера. Передпухлинні стани (облігатний передрак та факультативний передрак). Поняття про паранеоплазію.</p> <p>Уявлення про доброякісні та злоякісні пухлини. Клінічні ознаки й перебіг доброякісних та злоякісних процесів. Форми росту злоякісних пухлин. Оцінювання поширення процесу, поділ на стадії за системою ТНМ. Діагностика новоутворень, значення діагностики пухлин на ранніх стадіях розвитку, лікування при передракових захворюваннях. Поняття про радикальне і паліативне лікування злоякісних пухлин: хірургічне, променеве, гормональне, симптоматичне, комбіноване. Вакцино- та фотодинамічна терапія</p>	2
	<p>Самостійна робота</p>	<p><i>Організація онкологічної служби в Україні. Статистика та епідеміологія злоякісних пухлин.</i></p> <p><i>Класифікація пухлин залежно від вихідної тканини. Комплексна терапія злоякісних пухлин і необхідність застосування хірургічного лікування.</i></p> <p><i>Диспансеризація: етапи, клінічні групи для диспансерного спостереження. Значення загальної диспансеризації населення в ранній діагностиці пухлин. Ступінь ризику виникнення злоякісних пухлин. Виявлення, лікування та диспансеризація хворих з високим ступенем ризику виникнення онкологічних захворювань.</i></p> <p><i>Поняття про медичну етику та деонтологію.</i></p> <p><i>Основні форми звітності на первинній ланці надання медичних послуг та онкологічними лікувальними установами.</i></p>	2
10(1)	<p>Практичне заняття</p>	<p>Тема: Оперативна хірургічна техніка</p> <p>У кабінеті доклінічної практики. Поняття про хірургічну операцію та оперативну хірургію. Види хірургічних операцій: залежно від терміновості, за</p>	

2(11)	Практичне заняття	<p>методами видалення патологічного вогнища, реконструктивні та пластичні. Сучасний загальний хірургічний інструментарій: для розсікання і зшивання тканин, для захоплення і фіксації, для розширення рани, спинення кровотечі. Спеціальний інструментарій для операцій на окремих органах. Елементи операцій: розсікання тканини, гемостаз, фіксація тканин, видалення патологічного вогнища, з'єднання та дренивання рани. Вивчення хірургічного інструментарію — загального та спеціального. Складання наборів інструментів для операцій на кістках, органах черевної та грудної порожнин, для трепанації черепа, трахеостомії, первинного хірургічного оброблення рани, скелетного витяжіння, венесекції. Формування пакетів для тимчасових невідкладних оперативних втручань. Робота в операційній і перев'язочній. Участь у підготовці та відбиранні інструментів для операцій. Використання загального хірургічного інструментарію під час роботи в перев'язочній і догляду за хворими.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — складання наборів інструментів для первинного хірургічного оброблення ран; — складання наборів інструментів для операцій на кістках; — складання наборів інструментів для операцій на органах черевної порожнини; — складання наборів інструментів для операцій на органах грудної порожнини; — складання наборів інструментів для трепанації черепа; — складання наборів інструментів для трахеостомії; — складання наборів інструментів для лапаротомії, апендиктомії, грижосіченні; — складання наборів інструментів для операцій на прямій кишці; — складання наборів інструментів для розтину гнояка; — складання наборів інструментів для скелетного витяжіння; — складання наборів інструментів для венесекції; — формування пакетів для тимчасових хірургічних втручань; — накладання вузлових швів на шкіру на муляжі; — зняття швів на муляжі. <p>Тема: Догляд за хворими в хірургічному відділенні Підготовка хворих до операції</p> <p><i>У поліклініці.</i> Участь у роботі хірургічного кабінету амбулаторії (поліклініки) та допомога хірургу поліклініки. Обстеження хворого й діагностика хірургічних захворювань. Заповнення медичної карти амбулаторного хворого. Вивчення документації хірургічного кабінету.</p> <p><i>У стаціонарі.</i> Участь у заповненні медичних карток</p>	4
			4

3(12)	<p>Практичне Заняття</p>	<p>стаціонарних хворих, збирання анамнезу життя й захворювання. Вивчення місцевих проявів захворювання; огляд, перкусія, пальпація, аускультация та вимірювання симетричних частин тіла. Оцінювання результатів лабораторних та інших методів обстеження хворих. Аналіз медичних карток стаціонарних хворих, їхній зміст і особливості ведення. Вивчення документації постової медичної сестри, ознайомлення з роботою перев'язочного, процедурного кабінетів.</p> <p>Участь у підготовці до планової та ургентної операцій хворих. Проведення премедикації. Підготовка операційного поля. Транспортування хворих в операційну.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — участь у роботі хірургічного кабінету амбулаторії (поліклініки); — обстеження хворого та діагностика хірургічних захворювань; — вивчення схеми історії хвороби, заповнення медичної карти амбулаторного та стаціонарного хворого. — особливості підготовки до операції дітей, жінок, осіб похилого віку, ослаблених осіб; — підготовка хворого до планової операції; — підготовка хворого до ургентної операції; — проведення премедикації; — транспортування хворого в операційну; — оцінювання даних лабораторних та додаткових методів обстеження; — проведення проб на чутливість до новокаїну та інших лікарських засобів. <p>Тема: Післяопераційний період. Лікування хворого у відділенні інтенсивної терапії</p> <p><i>У стаціонарі.</i> Робота у відділенні реанімації та інтенсивної терапії, у хірургічному відділенні. Профілактика ускладнень після операцій, виконання призначень лікаря. Ознайомлення з функціонально-діагностичною апаратурою й лабораторним контролем за хворими. Документація ВРІТ та участь у її веденні.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — догляд за хворими в післяопераційний період, методи контролю за станом хворого; — виявлення та участь у ліквідації ускладнень у післяопераційний період; — виконання призначень лікаря; — складання режиму, дієти, ЛФК для хворих у відділенні інтенсивної терапії; — ведення документації; — контроль за станом післяопераційної рани. 	4
-------	---------------------------------	---	---

4(13)	Практичне заняття	<p>Тема: Ушкодження. Закриті механічні ушкодження (травми)</p> <p><i>У стаціонарі.</i> Робота в травматологічному відділенні. Клінічний аналіз перебігу хвороби в пацієнтів з різними ушкодженнями, обговорення питань діагностики, клінічної картини, обсягу надання першої медичної допомоги на етапах евакуації. Ознайомлення з різними методами лікування і участь у маніпуляціях та оперативних втручаннях. Догляд за травматологічними хворими.</p> <p>Демонстрація і аналіз рентгенограм травматологічних хворих. Робота в операційній та перев'язочній.</p> <p>Участь у накладанні й знятті гіпсових пов'язок. Підготовка шини Белера, інструментів для скелетного витягнення екстензійними апаратами.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — діагностика та надання першої медичної допомоги в разі ушкодження м'яких тканин; — діагностика та надання першої медичної допомоги у випадку вивихів та переломів; — участь у накладанні та знятті гіпсових пов'язок; — догляд за хворими; — підготовка наборів інструментів для операцій на кістках; — діагностика основної травматологічної патології за рентгенограмами. 	4
5(14)	Практичне заняття	<p>Тема: Відкриті механічні ушкодження (рани)</p> <p><i>У стаціонарі.</i> Робота в чистій та гнійній перев'язочній, травматологічному пункті. Проведення перев'язок, зняття швів у хворих після операції. Відпрацювання підбирання необхідних інструментів для первинного хірургічного оброблення ран. Лікування потерпілих з гнійними ранами залежно від фази раньового процесу. Накладання м'яких клеолових та бинтових пов'язок.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — перша допомога при пораненнях; участь у проведенні перев'язок; — проведення первинного хірургічного оброблення поверхнево розміщених ран м'яких тканин; — проведення активно-пасивної профілактики правця; — участь у лікуванні ран залежно від фази ранового процесу; — підготовка набору інструментів для первинного хірургічного оброблення рани. <p>Тема: Термічні ушкодження. Електротравма</p> <p><i>У стаціонарі.</i> Відпрацювання практичних навичок з</p>	4

6(15)	Практичне заняття	<p>надання першої медичної допомоги ушкодженим, визначення глибини та площі опіку. Клінічний аналіз перебігу хвороби в пацієнтів з опіками, відмороженнями. Обговорення питань клінічної картини, діагностики, надання першої медичної допомоги на догоспітальному етапі. Догляд за хворими з опіками і відмороженнями. Проведення некротомії та перев'язок.</p> <p>Вивчення та клінічний аналіз перебігу хвороби в пацієнтів з електротравмою. Проведення лікувальних заходів в умовах відділення реанімації та інтенсивної терапії.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — визначення площі опікової поверхні різними способами; — визначення глибини ушкодження тканин при опіках і відмороженнях; — перша допомога в разі термічних, хімічних опіків; — перша допомога в разі електротравми; — перша допомога в разі холодової травми, відмороження та загального замерзання; — методика охолодження ушкодженої ділянки у випадку термічного опіку; — перев'язка опікової та відмороженої поверхні; — ознайомлення з технікою пересадки шкіри; види шкірних трансплантів. <p>Тема: Місцеві гнійні захворювання шкіри, підшкірної жирової клітковини, судин, кісток і суглобів Гостра анаеробна інфекція. Профілактика газової гангрені, правця</p>	4
7(16)	Практичне заняття	<p>У стаціонарі. Самостійна робота фельдшера в діагностиці деяких гнійних захворювань у поліклініці та стаціонарі, лікуванні хворих. Участь у проведенні активного хірургічного втручання при гнійних захворюваннях, взяття посіву з ран для визначення мікрофлори, чутливості до антибіотиків. Перев'язування хворих, допомога під час операцій, розтинів абсцесів, некротомії.</p> <p>Самостійна робота фельдшера в діагностиці анаеробної інфекції в поліклініці та стаціонарі. Участь у проведенні перев'язок, допомога лікарю при оперативних втручаннях, проведення санітарно-гігієнічних заходів щодо профілактики поширення анаеробної інфекції в стаціонарі згідно з чинними наказами МОЗ України.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — показ тематичних хворих; — догляд за хворими; — взяття матеріалу з ран для бактеріологічного дослідження; — проведення проби на чутливість до антибіотиків; — участь у розтині поверхнево розташованих абсцесів; 	4

8(17)	<p>Практичне заняття</p>	<ul style="list-style-type: none"> — перев'язка гнійних ран; — підготовка наборів для розтину гнояків; — профілактика та лікування пролежнів; — проведення перев'язок ран, забруднених анаеробною інфекцією; — засвоєння основних положень санітарно-епідеміологічного режиму згідно з чинними наказами МОЗ України. <p>Тема: Гостра специфічна хірургічна інфекція. Хронічна специфічна хірургічна інфекція</p> <p><i>У стаціонарі.</i> З'ясування клінічних ознак гострих специфічних інфекційних захворювань за медичними картками стаціонарних хворих. Профілактичні заходи й застосування специфічних сироваток. Хірургічне оброблення вкушених ран. Особливості догляду за хворими.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — догляд за хворими. Показ та огляд тематичних хворих; — хірургічне оброблення ран; — застосування специфічних сироваток; — активно-пасивна профілактика правця; — перша допомога хворим з укушеними ранами; — вивчення основних положень чинних наказів МОЗ України. 	2
9(18)	<p>Практичне заняття</p>	<p>Тема: Пухлини</p> <p><i>У стаціонарі.</i> Схема обстеження хворих з онкологічними захворюваннями та передраковими станами. Проведення первинної діагностики та знайомство з поглибленою діагностикою. Знайомство з різними методами лікування онкологічних хворих.</p> <p>Вивчення інструктажів з техніки безпеки. Проведення інфекційної безпеки та інфекційний контроль. Ознайомлення із індивідуальними засобами захисту під час проведення променевої терапії онкологічним хворим.</p> <p>Клінічний аналіз і показ хворих з доброякісними та злоякісними пухлинами. Організація диспансеризації населення. Догляд за хворими. Участь у проведенні діагностичних і лікувальних маніпуляцій, операцій, перев'язок. Профілактика пролежнів, лікування їх. Специфіка спілкування медичного персоналу з хворими онкологічних стаціонарів. Знайомство з роботою онкологічного диспансеру. Формування клінічних груп для диспансерного спостереження. Допомога в проведенні диспансеризації населення. Знайомство з основними формами звітності.</p>	4

Практичні навички:

- показ та огляд тематичних хворих
- вміти обстежити онкологічних хворих та хворих з передраковими станами;
- виявлення ознак пухлинного процесу.
- вміти проводити пальпацію лімфатичних вузлів;
- вміти проводити первинну діагностику онкологічного хворого;
- здійснювати догляд за онкохворими;
- брати участь у перев'язках післяопераційних хворих;
- проводити профілактику пролежнів;
- оволодіти деонтологічними навичками під час спілкування з онкохворими;
- формування клінічних груп для диспансерного спостереження;
- допомога в проведенні диспансеризації населення;
- заповнення основних форм звітності.
- дотримуватися техніки безпеки.

№ п/п	Вид заняття	Зміст	К-ть годин
V семестр			
1	Лекція	<p style="text-align: center;">Тема: Змертвіння. Природжені хірургічні захворювання. Захворювання судин нижніх кінцівок</p> <p>Причинні чинники місцевого некрозу тканин. Види змертвінь. Клінічні ознаки сухої і вологої гангрени. Поняття про тромбоз і емболію; клінічні ознаки, профілактика й лікування. Виразки, їхні види, клінічні ознаки, консервативні та оперативні методи лікування. Уявлення про нориці; класифікація, діагностика, лікування. Облітеруючий ендартеріїт, облітеруючий артеріосклероз, причини, клінічні ознаки, діагностика і лікування. Варикозне розширення вен, тромбофлебіт і флеботромбоз; клінічні ознаки, діагностика, ускладнення і способи лікування. Посттромбофлебітичний синдром; класифікація, діагностика, форми захворювання, лікування.</p> <p><i>Пролежні: екзо-, ендогенні причини, клінічний перебіг, профілактика і лікування. Природжені хірургічні захворювання, причини виникнення, різні вади розвитку в дітей і дорослих. Своєчасна діагностика — запорука вилікування хворих. Методи корекції природженої патології.</i></p> <p><i>Особливості догляду за хворими після операцій на судинах</i></p> <p><i>Хвороба Рейно: клінічна картина, діагностика і лікування</i></p> <p style="text-align: center;">Спеціальна хірургія</p> <p>Тема: Захворювання та ушкодження голови, обличчя та шиї</p>	2
2	Лекція	<p>Ушкодження м'яких тканин і кісток черепа. Відкрита і закрита черепно-мозкова травма: перелом склепіння та основи черепа, забій, струс і стиснення мозку. Синдром черепно-мозкової травми. Особливості надання медичної допомоги та лікування черепно-мозкових травм. Особливості, перша медична допомога при вогнепальних пораненнях голови.</p> <p>Ушкодження носа, щелеп. Клінічні ознаки, перша допомога, принципи лікування.</p> <p>Травми шиї, відкриті та закриті ушкодження м'яких тканин та органів шиї. Діагностика ушкоджень. Тактика фельдшера під час надання першої медичної допомоги в разі ушкодження шиї. Профілактика повітряної емболії при пораненнях вен шиї. Сторонні тіла стравоходу і дихальних шляхів. Опіки і рак стравоходу; клінічні ознаки, діагностика, перша медична допомога, лікування. Особливості транспортування хворих з травмами голови та шиї.</p>	4
			2

	<p>Самостійна робота</p>	<p>Особливості обстеження голови, шиї. Природжені дефекти й пухлини м'яких тканин черепа. Вади розвитку органів шиї. Абсцес, флегмона, лімфаденіт шиї. Пухлини головного мозку: первинні та метастатичні. Клінічна картина (загальні симптоми та вогнищеві), діагностика пухлин головного мозку. Ретинобластома, основні прояви, діагностика. Рак нижньої губи: ендофітний та екзофітний рак. Фактори ризику для його розвитку, клінічні прояви, діагностика. Роль фельдшера в первинній діагностиці раку нижньої губи. Рак слизової оболонки ротової порожнини. Клінічні прояви, принципи лікування. Рак язика. Клінічні прояви, діагностика, принципи лікування. Роль фельдшера у діагностиці пухлин зовнішньої локалізації. Пухлини й хірургічні захворювання органів шиї (лімфогранулематоз, лімфосаркома, рак щитоподібної залози, гортані, стравоходу). Зоб дифузний, вузловий, токсичний (базедова хвороба). Принципи лікування хворих з опіками стравоходу. Особливості догляду за хворими з гастростомією.</p>	4
3	<p>Лекція</p>	<p>Тема: Захворювання та ушкодження грудної клітки та органів грудної порожнини</p> <p>Механічна травма грудної клітки: забій, струс, стиснення: діагностика, тактика фельдшера під час надання першої медичної допомоги. Переломи ребер: симптоми множинних і подвійних переломів, перша допомога, особливості транспортування. Закриті ушкодження органів грудної клітки. Ушкодження легень, серця. Проникаючі та непроникаючі поранення грудної клітки, ускладнення. Поняття про пневмоторакс. Види пневмотораксу. Тактика фельдшера під час надання першої медичної допомоги хворим з пневмотораксом. Особливості надання допомоги хворим з торакотравмою, особливості транспортування хворих.</p> <p>Запальні захворювання грудної залози: гострий лактаційний мастит. Симптоми, лікування хворих, профілактика маститу.</p>	2
	<p>Самостійна робота</p>	<p>Основні методи обстеження грудної клітки та її органів. Гнійно-запальні захворювання плеври та легень: гнійний плеврит, абсцес легені, особливості перебігу та лікування Рак легені, діагностика й лікування. Оперативна корекція природжених і набутих вад та захворювань серця. Добраякісні та злаякісні пухлини грудної залози. Клінічні ознаки, діагностика, методи лікування хворих з пухлинами грудної залози. Профілактичні заходи для своєчасного виявлення хворих.</p>	4
4	<p>Лекція</p>	<p>Тема: Хронічні захворювання органів черевної порожнини</p> <p>Черевна грижа. Класифікація, клінічні ознаки, принципи лікування. Хірургічні захворювання шлунка,</p>	2

5	<p><i>Лекція</i></p> <p>Тема: Ушкодження та гострі захворювання органів черевної порожнини</p> <p>Закриті і відкриті ушкодження черевної порожнини, класифікація, клінічні ознаки, діагностика. Синдром гострого живота, перитоніт. Запальні захворювання очеревини: проривна виразка шлунка і дванадцятипалої кишки, защемлена грижа, гострий апендицит, гострий холецистит, гострий панкреатит, кишкова непрохідність. Особливості діагностики, перша допомога, клінічні ознаки, лікування.</p> <p><i>Самостійна робота</i></p> <p><i>Безпосереднє обстеження хворих з хірургічними захворюваннями живота. Аномалії розвитку черевної стінки, пупка та внутрішніх органів. Основні спеціальні та інструментальні дослідження: езофагогастроскопія, УЗД, рентгеноскопія, лапароскопія. Рентгенографія і лапароскопія в ургентній абдомінальній хірургії. Основи лапароскопічної хірургії. Особливості догляду за хворими в післяопераційному періоді на органах черевної порожнини, особливості догляду з дренажем черевної порожнини. Рак стравоходу. Рак шлунка. Рак кишківника. Рак печінки: первинний та метастатичний. Рак підшлункової залози. Основні клінічні прояви, тактика фельдшера. Лікування та прогноз. Роль фельдшера у виявленні ранніх ознак злоякісних пухлин органів черевної порожнини.</i></p>	<p>дванадцятипалої кишки, прямої кишки, жовчного міхура, підшлункової залози. Клінічні ознаки цих захворювань і принципи лікування. Тактика фельдшера в разі звертання таких хворих до нього, диспансерний нагляд за ними.</p>	2
6	<p><i>Лекція</i></p> <p>Тема: Захворювання та ушкодження прямої кишки</p> <p>Ушкодження прямої кишки й сторонні тіла в ній, перша допомога. Запальні захворювання прямої кишки та прилеглих до неї тканин: тріщини відхідника, проктит, геморой, гострий парапроктит, нориці відхідника і прямої кишки. Клінічна картина і діагностика, консервативне та оперативне лікування.</p> <p><i>Самостійна робота</i></p> <p><i>Методи дослідження прямої кишки. Доброякісні та злоякісні пухлини товстої і прямої кишок, діагностика та лікування. Роль профілактичних обстежень у ранній діагностиці пухлин. Особливості догляду за хворими зі штучними норицями. Особливості догляду за хворими в проктологічному відділенні.</i></p>	<p>Ушкодження прямої кишки й сторонні тіла в ній, перша допомога. Запальні захворювання прямої кишки та прилеглих до неї тканин: тріщини відхідника, проктит, геморой, гострий парапроктит, нориці відхідника і прямої кишки. Клінічна картина і діагностика, консервативне та оперативне лікування.</p>	2
7	<p><i>Лекція</i></p> <p>Тема: Захворювання та ушкодження сечових і статевих органів</p> <p>Закриті й відкриті ушкодження сечостатевих органів: нирок, сечового міхура, сечівника (уретри). Особливості діагностики, надання першої допомоги та етапного</p>	<p>Закриті й відкриті ушкодження сечостатевих органів: нирок, сечового міхура, сечівника (уретри). Особливості діагностики, надання першої допомоги та етапного</p>	4

	<p>Самостійна робота</p>	<p>лікування урологічних хворих на догоспітальному етапі. Особливості транспортування хворих з урологічними травмами.</p> <p>Захворювання передміхурової залози. Перша допомога в разі гострої затримки сечі. Показання до накладання надлобкової сечової нориці. Захворювання яєчок та статевого члена.</p> <p><i>Особливості обстеження хворих із захворюваннями сечових і статевих органів (мануальні, інструментальні, спеціальні та лабораторні дослідження). Гнійно-запальні захворювання нирок і сечового міхура: пієліт, пієлонефрит, пієлонефроз, гідронефроз, цистит. Сечокам'яна хвороба, клінічні ознаки, діагностика та лікування.</i></p> <p><i>Пухлини нирок, сечового міхура. Особливості догляду за хворими з надлобковою сечовою норицею, нефростомою. Пухлини статевого члена. Передракові захворювання: папіломатоз, лейкоплакія, еритроплакія. Клінічні прояви, діагностика, профілактика. Рак статевого члена. Причини, клінічні форми (сосочкова, виразкова та вузлувата), особливості перебігу, діагностика, профілактика. Тактика фельдшера у виявленні пухлин зовнішньої локалізації.</i></p> <p>Тема: Ушкодження та захворювання кінцівок, хребта і таза. Синдром тривалого роздавлення</p>	<p>2</p> <p>4</p>
<p>8</p>	<p>Лекція</p>	<p>Ушкодження хребта: компресійні переломи, переломовивихи; симптоми, методи діагностики та лікування. Діагностика ушкоджень хребців і спинного мозку. Ушкодження таза: класифікація, клінічні ознаки, особливості надання першої медичної допомоги та лікування. Синдром тривалого роздавлювання: клінічна картина, розвиток процесу, принципи надання першої медичної допомоги й подальшого лікування.</p> <p>Гнійні захворювання пальців і кисті. Панарицій: види, діагностика, принципи оперативного лікування.</p> <p><i>Вади розвитку кінцівок. Методи дослідження кінцівок і суглобів. Дослідження хребта. Ускладнення при переломах кісток таза. Діагностика, перша допомога, особливості транспортування.</i></p> <p><i>Переломи кісток плеча. Клінічна картина, перша допомога, лікування. Особливості надання першої допомоги у випадку відкритих переломів.</i></p> <p><i>Переломи кісток передпліччя, кисті і пальців. Перша допомога, транспортування і лікування, іммобілізація.</i></p> <p><i>Перелом стегна. Клінічна картина, перша допомога в разі відкритих переломів.</i></p> <p><i>Переломи кісток гомілки та пальців стопи. Особливості надання першої допомоги у випадку відкритих переломів.</i></p> <p><i>Запальні захворювання верхньої кінцівки. Запальні захворювання нижньої кінцівки. Гнійний артрит. Діагностика, перша допомога, лікування. Остеомієліт кісток нижньої кінцівки.</i></p>	<p>2</p> <p>6</p>
	<p>Самостійна робота</p>		

1(19)	Практичне Заняття	<p>Тема: Змертвіння. Природжені хірургічні захворювання. Захворювання судин нижніх кінцівок</p> <p><i>У кабінеті доклінічної практики:</i> Аналіз перебігу захворювань у пацієнтів із судинною патологією. Проведення спеціальних проб для виявлення захворювань артерій і вен нижніх кінцівок. З'ясування методів консервативного й оперативного лікування.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — показ та огляд тематичних хворих; — перша медична допомога в разі гострого тромбозу та емболії; — проведення профілактики пролежнів та лікування хворих; — накладання еластичного бинта на нижні кінцівки; — визначення прохідності глибоких вен нижніх кінцівок; — догляд за хворими; — засвоєння схем антикоагулянтної терапії; — виявлення пульсації на артеріях нижніх кінцівок. 	4
2(20)	Практичне заняття	<p>Тема: Змертвіння. Природжені хірургічні захворювання. Захворювання судин нижніх кінцівок</p> <p><i>У стаціонарі.</i> Участь у проведенні спеціальних методів дослідження тематичних хворих. Догляд за хворими після операцій на судинах, накладання еластичного бинта.</p> <p>Участь фельдшера в обстеженнях та перев'язках хворих з некрозами та гангренами при облітеруючих захворюваннях судин, з виразками й норицями. Догляд за хворими з некрозами, бинтування нижніх кінцівок після венектомії, зняття швів. Підготовка хворих і проведення фістулографії. Профілактика пролежнів.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — показ та огляд тематичних хворих; — проведення профілактики пролежнів та лікування хворих; — накладання еластичного бинта на нижні кінцівки; — визначення прохідності глибоких вен нижніх кінцівок; — догляд за хворими; — засвоєння схем антикоагулянтної терапії; — виявлення пульсації на артеріях нижніх кінцівок. 	4
3(21)	Практичне заняття	<p>Тема: Захворювання та ушкодження голови, обличчя та шиї</p> <p><i>У стаціонарі.</i> Клінічний аналіз перебігу хвороби в пацієнтів з ушкодженнями і захворюванням голови, обличчя. Засвоєння студентами клінічних ознак черепно-мозкової</p>	4

4(22)	Практичне Заняття	<p>травми і навичок надання першої медичної допомоги, проведення дегідратаційної терапії. Відпрацювання навичок: при носовій кровотечі.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — показ та огляд тематичних хворих; — перша допомога у випадку закритих і відкритих травм голови; — перша допомога в разі кровотечі з носа; — вправлення нижньої щелепи при вивиху; — перша допомога за наявності загальнономозкових симптомів хірургічних захворювань голови; <p>Тема: Захворювання та ушкодження голови, обличчя та шиї <i>У стаціонарі.</i> Клінічний аналіз перебігу хвороби в пацієнтів з ушкодженнями і захворюванням шиї. Відпрацювання навичок: припинення кровотечі в разі поранення судин шиї, видалення сторонніх предметів з гортані, трахеї, бронхів. Складання набору медичних інструментів до трахеостомії.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — перша допомога в разі поранень шиї: м'яких тканин, судин, органів; — перша допомога та невідкладне звільнення дихальних шляхів від сторонніх предметів гортані й трахеї; — перша допомога у випадку механічної та опікової травми стравоходу; — складання набору медичних інструментів для трахеотомії; — догляд за трахеостоєю. 	4
5(23)	Практичне заняття	<p>Тема: Захворювання та ушкодження грудної клітки та органів грудної порожнини <i>У стаціонарі.</i> Аналіз перебігу хвороби в пацієнтів з ушкодженнями та захворюваннями органів грудної порожнини. Відпрацювання навичок розпізнавання патології, надання першої медичної допомоги на догоспітальному етапі. Удосконалення техніки іммобілізації у випадку перелому ребер, ключиці, накладання оклюзійної пов'язки, підготовка дренажу за Бюлау або Суботіним для дренивання плевральної порожнини. Догляд за хворими, участь у проведенні діагностичних та лікувальних маніпуляцій, операцій, перев'язок.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — перша допомога в разі закритого ушкодження грудної клітки; — перша допомога в разі перелому ключиці та ребер; — перша допомога в разі відкритого, закритого і напруженого пневмотораксу; 	4

6(24)	Практичне Заняття	<p>Тема: Захворювання та ушкодження грудної клітки та органів грудної порожнини</p> <p><i>У стаціонарі.</i> Аналіз перебігу хвороби в пацієнтів з ушкодженнями та захворюваннями грудної залози. Відпрацювання навичок розпізнавання патології, надання першої медичної допомоги на догоспітальному етапі. Догляд за хворими, участь у проведенні діагностичних та лікувальних маніпуляцій, операцій, перев'язок.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — участь у діагностиці та лікуванні запальних процесів грудної залози; — принципи лікування гострого маститу; — методика самообстеження грудних залоз. 	4
7(25)	Практичне заняття	<p>Тема: Хронічні захворювання органів черевної порожнини</p> <p><i>У стаціонарі.</i> Засвоєння методик обстеження хворих з хірургічними захворюваннями органів черевної порожнини. Аналіз перебігу хвороби в пацієнтів, підготовка їх до гастроскопії, ультразвукового та рентгенологічного дослідження. Відпрацювання прийомів поверхнево-орієнтовної та глибокої методичної пальпації за Образцовим—Стражеско. Участь у діагностичних і лікувальних маніпуляціях. Присутність на операціях, робота в перев'язочній. Складання набору інструментів для лапаротомії. Удосконалення навичок догляду за хворими після операцій на шлунку, жовчному міхурі, кишках і підшлунковій залозі. Догляд за хворими з гастростоמוю та сигмостоמוю.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — догляд за хворими; — участь у діагностичних та лікувальних маніпуляціях, перев'язках; — підготовка хворих до діагностичних досліджень; — складання набору інструментів для лапаротомії. — догляд за хворими з гастростоמוю та сигмостоמוю; 	2
8(26)	Практичне Заняття	<p>Тема: Ушкодження та гострі захворювання органів черевної порожнини</p> <p><i>У стаціонарі.</i> Аналіз перебігу хвороби в пацієнтів з травмами з боку органів черевної порожнини. Відпрацювання навичок розпізнавання патології, знання необхідних лабораторних і спеціальних методів дослідження. Надання першої медичної допомоги. Участь у діагностичних і лікувальних маніпуляціях, операціях і перев'язках. Аналіз медичних карток стаціонарних хворих з атиповою клінічною картиною.</p>	4

9(27)	Практичне заняття	<p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — перша допомога у випадку закритого і відкритого ушкодження живота; — виконання перев'язок; — складання наборів інструментів для лапаротомії; — участь у догляді за післяопераційними хворими з патологією органів черевної порожнини; — перев'язування асептичної рани. <p>Тема: Ушкодження та гострі захворювання органів черевної порожнини</p> <p><i>У стаціонарі.</i> Аналіз перебігу хвороби в пацієнтів з гострими захворюваннями органів черевної порожнини. Відпрацювання навичок розпізнавання гострих хірургічних захворювань, знання необхідних лабораторних і спеціальних методів дослідження. Надання першої медичної допомоги. Участь у діагностичних і лікувальних маніпуляціях, операціях і перев'язках. Аналіз медичних карток стаціонарних хворих з атиповою клінічною картиною.</p>	4
10(28)	Практичне заняття	<p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — перша допомога в разі гострих захворювань органів черевної порожнини; — перша допомога в разі защемленої грижі; — виконання перев'язок; — складання наборів інструментів для лапаротомії; — участь у догляді за післяопераційними хворими з патологією органів черевної порожнини; — перев'язування асептичної рани. <p>Тема: Ушкодження та гострі захворювання органів черевної порожнини</p> <p><i>У стаціонарі.</i> Аналіз перебігу хвороби в пацієнтів з ускладненнями виразкової хвороби шлунку та дванадцятипалої кишки. Відпрацювання навичок розпізнавання цих ускладнень, знання необхідних лабораторних і спеціальних методів дослідження. Надання першої медичної допомоги. Участь у діагностичних і лікувальних маніпуляціях, операціях і перев'язках. Аналіз медичних карток стаціонарних хворих з атиповою клінічною картиною.</p>	4
		<p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — перша допомога в разі перфоративної виразки шлунку та дванадцятипалої кишки; — перша допомога в разі кровотечі зі стравоходу, шлунку, дванадцятипалої кишки; — виконання перев'язок; — складання наборів інструментів для лапаротомії; — участь у догляді за післяопераційними хворими з патологією органів черевної порожнини; — перев'язування асептичної рани. 	

11(29)	Практичне заняття	<p>Тема: Захворювання та ушкодження прямої кишки</p> <p><i>У кабінеті доклінічної практики:</i> Аналіз перебігу хвороби у пацієнтів із захворюваннями прямої і товстої кишок. Відпрацювання студентами навичок застосування ректального дзеркала і ректороманоскопа, підготовка кишкового каналу до іригоскопії, колоноскопії. З'ясування особливостей догляду за проктологічними хворими після операцій на товстій і прямій кишках, заміна калоприймача, оброблення колостоми.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — догляд за хворими; — підготовка хворих до проведення ректороманоскопії, іригоскопії, колоноскопії; — підготовка ректороманоскопа до обстеження; — догляд за хворими із сигмо- та цекостостомами; — складання набору інструментів для операцій на прямій кишці; — підготовка хворих до операцій на прямій кишці. 	4
12(30)	Практичне заняття	<p><i>У стаціонарі.</i> Участь у діагностичних і лікувальних маніпуляціях, операціях, перев'язках, догляді за проктологічними пацієнтами.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — догляд за хворими; — підготовка хворих до проведення ректороманоскопії, іригоскопії, колоноскопії; — підготовка ректороманоскопа до обстеження; — догляд за хворими із сигмо- та цекостостомами; — складання набору інструментів для операцій на прямій кишці; — підготовка хворих до операцій на прямій кишці. 	4
13(31)	Практичне заняття	<p>Тема: Захворювання та ушкодження сечових і статевих органів</p> <p><i>У стаціонарі.</i> Ознайомлення з інструментальними та спеціальними методами дослідження урологічних хворих. Обстеження хворих та обговорення тактики фельдшера у випадку урологічної патології. Проведення катетеризації сечового міхура у чоловіків і жінок. Підготовка хворих до екскреторної урографії, пієлографії, УЗД. Участь у діагностичних та лікувальних маніпуляціях, операціях і перев'язках. Догляд за урологічними хворими після операції на органах сечової системи.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — перша допомога в разі ускладнень сечокам'яної хвороби; — перша допомога в разі закритих і відкритих ушкоджень нирок, сечових шляхів; — перша допомога у випадку гострої затримки сечі; — догляд за цистостоמוю. 	4

14(32)	<i>Практичне заняття</i>	<p>Тема: Захворювання та ушкодження сечових і статевих органів</p> <p><i>У стаціонарі.</i> Ознайомлення з інструментальними та спеціальними методами дослідження урологічних хворих.</p> <p>Обстеження хворих та обговорення тактики фельдшера у випадку урологічної патології. Проведення катетеризації сечового міхура у чоловіків і жінок. Підготовка хворих до УЗД. Участь у діагностичних та лікувальних маніпуляціях, операціях і перев'язках. Догляд за урологічними хворими після операції на органах сечової і статевої систем.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — перша допомога в разі закритих і відкритих ушкоджень статевих органів; — перша допомога у випадку гострої затримки сечі; — догляд за цистостомою. 	4
15(33)	<i>Практичне заняття</i>	<p>Тема: Ушкодження та захворювання кінцівок, хребта і таза. Синдром тривалого роздавлення</p> <p><i>У стаціонарі.</i> Робота в травматологічному та хірургічному відділеннях. Аналіз хвороб у пацієнтів з ушкодженням кісток і суглобів, гнійно-запальними захворюваннями кінцівок. З'ясування тактики фельдшера в наданні медичної допомоги. Особливості транспортної іммобілізації. Ознайомлення з методами консервативного та оперативного лікування. Роль фельдшера в діагностиці, лікуванні й догляді за хворими в умовах стаціонару.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — догляд за хворими; — перша допомога при травмах кінцівок; — вправлення плеча і пальців кисті у разі вивиху; — транспортна та лікувальна іммобілізація; — виконання лікарських призначень. 	4
16(34)	<i>Практичне заняття</i>	<p>Тема: Ушкодження та захворювання кінцівок, хребта і таза. Синдром тривалого роздавлення</p> <p><i>У стаціонарі.</i> Робота в травматологічному та хірургічному відділеннях. Аналіз хвороб у пацієнтів з ушкодженнями хребта й тазу. З'ясування тактики фельдшера в наданні медичної допомоги. Особливості транспортної іммобілізації в кожному окремому випадку. Ознайомлення з методами консервативного та оперативного лікування. Роль фельдшера в діагностиці, лікуванні й догляді за хворими в умовах стаціонару.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — догляд за хворими; — перша допомога в разі ушкодження хребта, спинного 	4

4. Структура освітнього компонента

№ з/п	Тема	Кількість годин			
		Загальний обсяг	Лекції	Навчальна практика під керівництвом викладача	Самостійна робота
1	Вступ	3			3
	Розділ 1. Загальна хірургія				
2	Профілактика хірургічної інфекції	13	2	8	3
3	Охорона праці в хірургії	2			2
4	Гемостаз	13	2	8	3
5	Знеболювання: загальне та місцеве	9	2	4	3
6	Неоперативна хірургічна техніка				
6.1	Десмургія	11		8	3
6.2	Інфузійна терапія	13	2	8	3
7	Оперативна хірургічна техніка	7	2	4	1
8	Хірургічна діяльність на основних етапах лікування				
8.1	Загальні принципи надання першої медичної допомоги	1			1
8.2	Амбулаторна хірургія	1			1
8.3	Деонтологія в хірургії	1			1
8.4	Лікування хворого в хірургічному відділенні. Діагностика хірургічних захворювань	3	2		1
8.5	Догляд за хворими в хірургічному відділенні. Підготовка хворих до операції	8	2	4	2
8.6	Післяопераційний період. Лікування хворого у відділенні інтенсивної терапії	8	2	4	2

9	Основні види хірургічної патології				
9.1	Ушкодження. Закриті механічні ушкодження (травми)	8	2	4	2
9.2	Відкриті механічні ушкодження (рани)	7	2	4	1
9.3	Термічні ушкодження. Електротравма	8	2	4	2
10	Хірургічна інфекція				
10.1	Гостра й хронічна гнійна аеробна інфекція	1	1		
10.2	Місцеві гнійні захворювання шкіри, підшкірної жирової клітковини, судин, кісток і суглобів	5,5	1	3	1,5
10.3	Гостра анаеробна інфекція. Профілактика газової гангрени, правця	2,5	1	1	0,5
10.4	Загальна гнійна інфекція (сепсис)	1	0,5		0,5
10.5	Гостра й хронічна специфічна хірургічна інфекція	4	0,5	2	1,5
11	Пухлини	8	2	4	2
12	Змертвіння. Природжені хірургічні захворювання. Захворювання судин нижніх кінцівок	14	2	8	4
	Розділ 2. Спеціальна хірургія				
13	Захворювання та ушкодження голови, обличчя та шиї	14	2	8	4
14	Захворювання та ушкодження грудної клітки та органів грудної порожнини	14	2	8	4
15	Хронічні захворювання органів черевної порожнини	4	2	2	
16	Ушкодження та гострі захворювання органів черевної порожнини	22	2	12	8

17	Захворювання та ушкодження прямої кишки	14	2	8	4
18	Захворювання ушкодження сечових і статевих органів	14	2	8	4
19	Ушкодження та захворювання кінцівок, хребта і таза. Синдром тривалого роздавлення	16	2	8	6
20	Курація хірургічних хворих	10		4	6
	Усього	260	44	136	80

5. Теми лекційних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість Годин
<i>III семестр</i>		
1	Профілактика хірургічної інфекції	2
2	Гемостаз	2
3	Знеболювання: загальне та місцеве	2
4	Інфузійна терапія	2
<i>IV семестр</i>		
1	Оперативна хірургічна техніка	2
2	Лікування хворого в хірургічному відділенні. Діагностика хірургічних захворювань	2
3	Догляд за хворими в хірургічному відділенні. Підготовка хворих до операції	2
4	Післяопераційний період. Лікування хворого у відділенні інтенсивної терапії	2
5	Ушкодження. Закриті механічні ушкодження (травми)	2
6	Відкриті механічні ушкодження (рани)	2
7	Термічні ушкодження. Електротравма	2
8	Гостра й хронічна гнійна аеробна інфекція	1
	Місцеві гнійні захворювання шкіри, підшкірної жирової клітковини, судин, кісток і суглобів	1
9	Гостра анаеробна інфекція. Профілактика газової гангрени, правця	1
	Загальна гнійна інфекція (сепсис)	0,5
	Гостра й хронічна специфічна хірургічна інфекція	0,5
10	Пухлини	2

<i>У семестр</i>		
1	Змертвіння. Природжені хірургічні захворювання. Захворювання судин нижніх кінцівок	2
2	Захворювання та ушкодження голови, обличчя та шиї	2
3	Захворювання та ушкодження грудної клітки та органів грудної порожнини	2
4	Хронічні захворювання органів черевної порожнини	2
5	Ушкодження та гострі захворювання органів черевної порожнини	2
6	Захворювання та ушкодження прямої кишки	2
7	Захворювання та ушкодження сечових і статевих органів	2
8	Ушкодження та захворювання кінцівок, хребта і таза. Синдром тривалого роздавлення	2
	Всього	44

6. Теми практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість Годин
<i>III семестр</i>		
1.	Профілактика хірургічної інфекції	4
2.	Профілактика хірургічної інфекції	4
3.	Гемостаз	4
4	Гемостаз	4
5	Знеболювання: загальне та місцеве	4
6	Десмургія	4
7	Десмургія	4
8	Інфузійна терапія	4
9	Інфузійна терапія	4
<i>IV семестр</i>		
1	Оперативна хірургічна техніка	4
2	Догляд за хворими в хірургічному відділенні. Підготовка хворих до операції	4
3	Післяопераційний період. Лікування хворого у відділенні інтенсивної терапії	4
4	Ушкодження. Закриті механічні ушкодження (травми)	4
5	Відкриті механічні ушкодження (рани)	4
6	Термічні ушкодження. Електротравма	4
7	Місцеві гнійні захворювання шкіри, підшкірної жирової клітковини, судин, кісток і суглобів Гостра анаеробна інфекція. Профілактика газової гангрени, правця	4

8	Гостра й хронічна специфічна хірургічна інфекція	2
9	Пухлини	4
<i>V семестр</i>		
1	Змертвіння. Природжені хірургічні захворювання. Захворювання судин нижніх кінцівок	4
2	Змертвіння. Природжені хірургічні захворювання. Захворювання судин нижніх кінцівок	4
3	Захворювання та ушкодження голови, обличчя та шиї	4
4	Захворювання та ушкодження голови, обличчя та шиї	4
5	Захворювання та ушкодження грудної клітки та органів грудної порожнини	4
6	Захворювання та ушкодження грудної клітки та органів грудної порожнини	4
7	Хронічні захворювання органів черевної порожнини	2
8	Ушкодження та гострі захворювання органів черевної порожнини	4
9	Ушкодження та гострі захворювання органів черевної порожнини	4
10	Ушкодження та гострі захворювання органів черевної порожнини	4
11	Захворювання та ушкодження прямої кишки	4
12	Захворювання та ушкодження прямої кишки	4
13	Захворювання та ушкодження сечових і статевих органів	4
14	Захворювання та ушкодження сечових і статевих органів	4
15	Ушкодження та захворювання кінцівок, хребта і таза. Синдром тривалого роздавлення	4
16	Ушкодження та захворювання кінцівок, хребта і таза.	4

	Синдром тривалого роздавлення	
17	Курація хірургічних хворих	4
	Всього	136

**7. Теми семінарських занять та лабораторних робіт
(робочою програмою непередбачено)**

8. Самостійна робота

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
<i>III семестр</i>		
1.	Вступ	3
2	Профілактика хірургічної інфекції	3
3	Охорона праці в хірургії	2
4	Гемостаз	3
5	Знеболювання: загальне та місцеве	3
6	Десмургія	3
7	Інфузійна терапія	3
<i>IV семестр</i>		
1	Оперативна хірургічна техніка	1
2	Загальні принципи надання першої медичної допомоги	1
3	Амбулаторна хірургія	1
4	Деонтологія в хірургії	1
5	Лікування хворого в хірургічному відділенні. Діагностика хірургічних захворювань	1
6	Догляд за хворими в хірургічному відділенні. Підготовка хворих до операції	2
7	Післяопераційний період. Лікування хворого у відділенні інтенсивної терапії	2
8	Ушкодження. Закриті механічні ушкодження (травми)	2
9	Відкриті механічні ушкодження (рани)	1
10	Термічні ушкодження. Електротравма	2

11	Місцеві гнійні захворювання шкіри, підшкірної жирової клітковини, судин, кісток і суглобів	1,5
12	Гостра анаеробна інфекція. Профілактика газової гангрени, правця	0,5
13	Загальна гнійна інфекція (сепсис)	0,5
14	Гостра й хронічна специфічна хірургічна інфекція	1,5
15	Пухлини	2
<i>V семестр</i>		
1	Змертвіння. Природжені хірургічні захворювання. Захворювання судин нижніх кінцівок	4
2	Захворювання та ушкодження голови, обличчя та шиї	4
3	Захворювання та ушкодження грудної клітки та органів грудної порожнини	4
4	Ушкодження та гострі захворювання органів черевної порожнини	8
5	Захворювання та ушкодження прямої кишки	4
6	Захворювання ушкодження сечових і статевих органів	4
7	Ушкодження та захворювання кінцівок, хребта і таза. Синдром тривалого роздавлення	6
8	Курація хірургічних хворих	6
	Всього	80

ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК

1. Здійснити оброблення рук розчином первомуру (С-4).
2. Здійснити оброблення рук за методом Спасокукоцького—Кочергіна.
3. Здійснити оброблення рук стериліумом та іншими сучасними препаратами.
4. Надягнути стерильний халат на себе.
5. Надягнути стерильний халат на себе і хірурга.
6. Зупинити артеріальну кровотечу у верхній третині плеча.
7. Зупинити артеріальну кровотечу у нижній третині плеча.
8. Здійснити пальцеве притискання плечової артерії.
9. Накласти джгут-закрутку.
10. Перев'язати судини в рані і на протязі.
11. Підготувати до роботи стіл сестри-анестезистки.
12. Провести місцеву анестезію за методом Вишневського.
13. Провести провідникову анестезію за методом Лукашевича—Оберста.
14. Накласти пов'язку “лицарська рукавичка”.
15. Накласти пов'язку “рукавичка”.
16. Накласти пов'язку Дезо.
17. Накласти колосоподібну пов'язку.
18. Накласти пов'язку на стопу.
19. Накласти пов'язку “чепчик”.
20. Накласти пов'язку “шапка Гіппократа”.
21. Накласти пов'язку “вуздечка”.
22. Накласти пов'язку на обое очей.
23. Накласти пов'язку на ніс.
24. Накласти клейову пов'язку.
25. Накласти хусткову пов'язку в разі ушкоджень різної локалізації.
26. Визначити групу крові за допомогою стандартних сироваток.
27. Визначити групу крові за допомогою цоліклональних реагентів.
28. Визначити резус-належність експрес-методом.
29. Провести пробу на індивідуальну сумісність.
30. Провести пробу на резус-сумісність.
31. Провести біологічну пробу на муляжі.
32. Визначити придатність крові у флаконі.
33. Підготувати набір інструментів для венесекції.
34. Підготувати набір інструментів для первинного хірургічного оброблення рани.
35. Підготувати набір інструментів для трепанації черепа.
36. Підготувати набір інструментів для операції на кінцівках.
37. Підготувати набір інструментів для скелетного витяжіння.
38. Підготувати набір інструментів для розтину гнояка.
39. Підготувати набір інструментів для ампутації кінцівок.
40. Підготувати набір інструментів для трахеостомії.
41. Накласти вузлові шви на муляжі.
42. Зняти вузлові шви на муляжі.
43. Надати першу допомогу в разі поранення вен ший.

44. Надати першу допомогу в разі поранення сонної артерії.
45. Надати першу допомогу в разі поранення вен передпліччя.
46. Провести інфузію в периферичну вену.
47. Підготувати набір інструментарію для первинного хірургічного оброблення ран (ПХО).
48. Надати першу допомогу при електротравмі.
49. Провести первинне хірургічне оброблення рани (на фантомі).
50. Підготувати набір інструментарію для типових операцій на органах черевної порожнини.
51. Надати допомогу в разі відкритої травми голови.
52. Надати допомогу в разі опіку стравоходу.
53. Надати допомогу в разі відкритого пневмотораксу.
54. Надати допомогу в разі перелому ключиці без зміщення відламків.
55. Надати допомогу в разі перелому діафіза правого плеча.
56. Надати допомогу у випадку напруженого пневмотораксу.
57. Надати допомогу у випадку перелому кісток передпліччя в середній третині.
58. Накласти гіпсову пов'язку в разі перелому кісток передпліччя в типовому місці.
59. Надати допомогу в разі перелому стегна.
60. Надати допомогу в разі перелому кісток гомілки.
61. Надати допомогу в разі удару головою.
62. Надати допомогу в разі опіку плечового суглоба.
63. Надати допомогу у випадку розтягнення зв'язок суглобів.
64. Надати допомогу в разі опіку кисті.
65. Надати допомогу в разі рани ліктьового суглоба.
66. Підготувати до роботи стіл перев'язувальної сестри.
67. Надати допомогу в разі перелому кісток таза. Умови транспортування.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО СЕМЕСТРОВОГО ЕКЗАМЕНУ

1. Вклад М.І. Пирогова в хірургію.
2. Шляхи проникнення інфекції в рану. Поняття про внутрішньолікарняну інфекцію; профілактика її.
3. Поняття про антисептику та асептику. Чинні накази МОЗ України.
4. Фізична антисептика.
5. Стерилізація, методи її. Контроль за стерильністю.
6. Оброблення операційного поля.
7. Класифікація кровотеч. Гостра крововтрата, її критерії, клінічні ознаки.
8. Кровотечі в порожнини та порожнисті органи, їхні клінічні ознаки.
9. Тимчасові та остаточні методи зупинки кровотечі.
10. Лабораторні та інструментальні методи діагностики кровотеч.
11. Поняття про пов'язку та перев'язку. Види пов'язок.
12. Наркоз: поняття, види. Схеми інгаляційного наркозу.
13. Стадії ефірного наркозу.
14. Ускладнення маскового інгаляційного наркозу.
15. Неінгаляційний наркоз, його переваги, недоліки. Речовини для наркозу.
16. Місцева анестезія. Види. Речовини для анестезії.
17. Провідникова анестезія.
18. Анестезія змазуванням чи зрошуванням.
19. Інфільтраційна анестезія за Вишневським.
20. Спинномозкова і перидуральна анестезія. Методика, можливі ускладнення.
21. Поняття про групи крові.
22. Поняття про резус-фактор.
23. Показання та протипоказання до гемотрансфузій.
24. Ускладнення під час переливання крові.
25. Догляд за хворими до, під час і після гемотрансфузій.
26. Препарати крові. Характеристика. Показання до використання.
27. Профілактика зараження СНІДом в умовах стаціонару.
28. Кровозамінники. Характеристика їх.
29. Шляхи і методи введення інфузійних розчинів.
30. Загальна схема трансфузій.
31. Консервація і зберігання крові.
32. Поняття про хірургічну операцію. Види хірургічних операцій.
33. Методика обстеження хірургічного хворого. Документація. Деонтологічні аспекти в роботі.
34. Загальний аналіз крові в нормі та за наявності патології.
35. Загальний аналіз сечі в нормі та за наявності патології.
36. Поняття про передопераційний період. Підготовка хворого до планової та екстреної операції.
37. Поняття про післяопераційний період. Профілактика ранніх і пізніх ускладнень.
38. Поняття про рани. Види ран. Принципи надання першої медичної допомоги в разі поранення. Активно-пасивна профілактика правця у випадку ушкодження. Транспортування потерпілого.
39. Первинне хірургічне оброблення поверхневих ран м'яких тканин,

- показання та протипоказання до операції. Можливі помилки під час оброблення ран. Принципи й техніка дренивання ран.
40. Загальні та місцеві ознаки нагноєння ран. Основні принципи місцевого лікування. Догляд за хворими з гнійними ранами залежно від перебігу ранового процесу.
 41. Хірургічний шок. Причини, патогенез, клінічна картина, діагностика. Фази й стадії хірургічного шоку. Роль фельдшера в транспортуванні та інтенсивній терапії хворих з травматичним шоком. Зміст протишокових заходів в умовах військових дій та екстремальних ситуацій.
 42. Травматизм. Види й профілактика травматизму. Поняття про ізольовані, змішані та комбіновані травми. Принципи надання першої медичної допомоги.
 43. Закриті механічні травми тканин (забій, розтягнення, розрив, струс і роздавлювання). Синдром тривалого роздавлювання. Симптоми, надання першої медичної допомоги, транспортування. Особливості лікування.
 44. Переломи кісток. Види, клінічні симптоми переломів. Роль фельдшера у наданні першої медичної допомоги в разі переломів. Принципи лікування хворого з переломом кісток.
 45. Вивихи. Клінічна картина. Діагностика. Роль фельдшера в наданні першої медичної допомоги в разі вивихів. Принципи лікування хворого з вивихом.
 46. Опіки. Класифікація, визначення площі та клінічна картина опіків. Тактика фельдшера під час надання першої медичної допомоги. Принципи лікування хворих з опіками. Опікова хвороба. Принципи лікування.
 47. Електротравма. Загальна та місцева дія електричного струму, перша медична допомога у разі електротравми. Показання до проведення серцево-легеневої реанімації.
 48. Види холодової травми. Класифікація відморожень за ступенем ушкодження. Клінічна картина. Тактика фельдшера в наданні першої медичної допомоги. Лікування та догляд за хворими з відмороженнями. Профілактика холодової травми.
 49. Гостра гнійна хірургічна інфекція. Шляхи зараження. Профілактика та лікування окремих видів гнійно-запальних захворювань — фурункула, карбункула, абсцесу, флегмони, бешихи, остеомієліту, тромбофлебиту тощо.
 50. Загальна гнійна хірургічна інфекція. Види сепсису. Клінічна картина та лікування.
 51. Септичний шок, клінічна картина, перша медична допомога, реанімаційні заходи.
 52. Поняття про анаеробну інфекцію. Газова гангрена, правець. Клінічна картина.
 53. Профілактика анаеробної інфекції після поранень. Перша медична допомога при анаеробній інфекції. Комплексна терапія газової гангрени, правця.
 54. Хірургічний туберкульоз та його форми. Клінічна картина, діагностика

- та лікування кістково-суглобового туберкульозу.
55. Поняття про доброякісні і злоякісні пухлини, їхня класифікація. Клінічна картина доброякісних та злоякісних пухлин, профілактика та лікування. Організація онкологічної служби в Україні. Значення загальної диспансеризації в ранній діагностиці пухлин.
 56. Уявлення про некроз. Причини. Суха та волога гангрена. Місцеві й загальні прояви. Профілактика та лікування, догляд за хворими після операції.
 57. Закрита черепно-мозкова травма. Діагностика струсу і стиснення головного мозку. Перша медична допомога, транспортування. Принципи лікування хворих.
 58. Перелом склепіння та основи черепа. Діагностика та перша медична допомога. Особливості транспортування хворих.
 59. Травми шиї, відкриті та закриті ушкодження м'яких тканин та органів шиї. Діагностика ушкоджень. Тактика фельдшера під час надання першої медичної допомоги в разі ушкодження шиї. Профілактика повітряної емболії при пораненнях вен шиї.
 60. Опіки стравоходу. Клінічна картина. Тактика фельдшера під час надання першої медичної допомоги. Принципи лікування хворих з опіками стравоходу. Особливості догляду за хворими з гастростомою.
 61. Механічна травма грудної клітки: забій, струс, стиснення. Діагностика. Тактика фельдшера під час надання першої медичної допомоги хворим з травмою грудної клітки. Лікування.
 62. Поняття про пневмоторакс. Види пневмотораксу. Тактика фельдшера під час надання першої медичної допомоги хворим з пневмотораксом. Лікування хворих.
 63. Запальні захворювання грудної залози. Симптоми, лікування хворих, профілактика маститу.
 64. Переломи ребер. Симптоми множинних і подвійних переломів ребер. Перша медична допомога, особливості транспортування.
 65. Доброякісні та злоякісні пухлини грудної залози. Симптоми, диференційний діагноз. Лікування хворих з пухлинами грудної залози. Профілактика онкологічних захворювань грудної залози.
 66. Закриті й відкриті ушкодження легень, серця, магістральних судин. Діагностика, перша медична допомога, особливості транспортування хворих.
 67. Захворювання стравоходу, рак стравоходу. Варикозне розширення вен стравоходу. Клінічна картина. Лікування. Надання першої медичної допомоги в разі кровотечі з вен стравоходу.
 68. Черевна грижа; клінічна картина, діагностика, лікування. Перша медична допомога і показання до госпіталізації, особливості транспортування. Показання до оперативного лікування.
 69. Механічна травма живота. Діагностика. Гострий живіт при травмі живота. Перша медична допомога й показання до госпіталізації. Особливості транспортування. Показання до оперативного лікування.
 70. Гострий перитоніт. Причини, симптоми, діагностика. Перитоніт місцевий і загальний. Догляд за хворими після операції. Перша медична допомога й показання до оперативного лікування.

- Особливості транспортування.
71. Гострий апендицит. Клінічна картина, діагностика, лікування. Догляд за хворими в післяопераційний період.
 72. Шлунково-кишкові кровотечі. Причини кровотечі в порожнисті органи. Діагностика кровотеч. Невідкладна допомога. Консервативні та оперативні методи лікування.
 73. Гостра непрохідність кишок. Діагностика, перша медична допомога, особливості транспортування, показання до оперативного лікування.
 74. Ускладнення виразкової хвороби шлунка та дванадцятипалої кишки. Діагностика, перша медична допомога, показання до госпіталізації, консервативне та оперативне лікування хворих. Особливості догляду за хворими з дренажем черевної порожнини.
 75. Гострий холецистит. Гострий панкреатит. Клінічна картина, діагностика, особливості лікування. Тактика фельдшера в разі гострого холецистити та панкреатиту.
 76. Запальні захворювання прямої кишки та прилеглих до неї тканин. Клінічна картина і діагностика, консервативне та оперативне лікування. Геморой. Діагностика та лікування. Особливості догляду за хворими в проктологічному відділенні.
 77. Пухлини товстої і прямої кишок. Діагностика та лікування. Роль профілактичних обстежень у ранній діагностиці пухлин. Особливості догляду за хворими зі штучними норицями.
 78. Закриті й відкриті ушкодження сечових і статевих органів. Клінічна картина, перша медична допомога й лікування. Особливості транспортування хворих з урологічними травмами.
 79. Аденома передміхурової залози. Клінічна картина, діагностика, лікування. Перша медична допомога в разі гострого затримання сечі. Показання до накладання надлобкової сечової нориці. Особливості догляду за хворими з надлобковою сечовою норицею.
 80. Перелом хребта. Діагностика ушкоджень хребців і спинного мозку. Перша медична допомога, транспортування та лікування. Клінічна картина та діагностика.
 81. Переломи кісток таза. Ускладнення при переломах кісток таза. Діагностика, перша допомога, транспортування і лікування.
 82. Переломи кісток плеча. Клінічні ознаки, перша медична допомога, лікування. Особливості надання першої допомоги у випадку відкритих переломів.
 83. Переломи кісток передпліччя, кисті і пальців. Перша медична допомога, транспортування і лікування, іммобілізація.
 84. Перелом стегна. Клінічна картина, перша медична допомога в разі відкритих переломів.
 85. Переломи кісток гомілки та пальців стопи. Особливості надання першої медичної допомоги у випадку відкритих переломів.
 86. Запальні захворювання верхньої кінцівки. Панарицій. Принципи оперативного лікування.
 87. Облітеруючі захворювання судин нижньої кінцівки. Діагностика, клінічна картина, перша медична допомога, принципи лікування.
 88. Запальні захворювання нижньої кінцівки. Гнійний артрит. Діагностика,

перша медична допомога, лікування. Остеомієліт кісток нижньої кінцівки.

89. Вогнепальні поранення. Пошкодження тканини тіла в разі вогнепального поранення.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО КОМПЛЕКСНОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

1. Вклад М.І. Пирогова в хірургію.
2. Шляхи проникнення інфекції в рану. Поняття про внутрішньолікарняну інфекцію; профілактика її.
3. Поняття про антисептику та асептику. Чинні накази МОЗ України.
4. Фізична антисептика.
5. Стерилізація, методи її. Контроль за стерильністю.
6. Оброблення операційного поля.
7. Класифікація кровотеч. Гостра крововтрата, її критерії, клінічні ознаки.
8. Кровотечі в порожнини та порожнисті органи, їхні клінічні ознаки.
9. Тимчасові та остаточні методи зупинки кровотечі.
10. Лабораторні та інструментальні методи діагностики кровотеч.
11. Поняття про пов'язку та перев'язку. Види пов'язок.
12. Наркоз: поняття, види. Схеми інгаляційного наркозу.
13. Стадії ефірного наркозу.
14. Ускладнення маскового інгаляційного наркозу.
15. Неінгаляційний наркоз, його переваги, недоліки. Речовини для наркозу.
16. Місцева анестезія. Види. Речовини для анестезії.
17. Провідникова анестезія.
18. Анестезія змазуванням чи зрошуванням.
19. Інфільтраційна анестезія за Вишневським.
20. Спинномозкова і перидуральна анестезія. Методика, можливі ускладнення.
21. Поняття про групи крові.
22. Поняття про резус-фактор.
23. Показання та протипоказання до гемотрансфузій.
24. Ускладнення при переливанні крові.
25. Догляд за хворими до, під час і після гемотрансфузій.
26. Препарати крові. Характеристика. Показання до використання.
27. Профілактика зараження СНІДом в умовах стаціонару.
28. Кровозамінники. Характеристика їх.
29. Шляхи і методи введення інфузійних розчинів.
30. Загальна схема трансфузій.
31. Консервація і зберігання крові.
32. Поняття про хірургічну операцію. Види хірургічних операцій.
33. Методика обстеження хірургічного хворого. Документація. Деонтологічні аспекти в роботі.
34. Загальний аналіз крові в нормі та за наявності патології.
35. Загальний аналіз сечі в нормі та за наявності патології.
36. Поняття про передопераційний період. Підготовка хворого до планової та екстреної операції.
37. Поняття про післяопераційний період. Профілактика ранніх і пізніх ускладнень.
38. Поняття про рани. Види ран. Принципи надання першої медичної

- допомоги в разі поранення. Активно-пасивна профілактика правця у випадку ушкодження. Транспортування потерпілого.
39. Первинне хірургічне оброблення поверхневих ран м'яких тканин, показання та протипоказання до операції. Можливі помилки під час оброблення ран. Принципи й техніка дренивання ран.
 40. Загальні та місцеві ознаки нагноєння ран. Основні принципи місцевого лікування. Догляд за хворими з гнійними ранами залежно від перебігу ранового процесу.
 41. Хірургічний шок. Причини, патогенез, клінічна картина, діагностика. Фази й стадії хірургічного шоку. Роль фельдшера в транспортуванні та інтенсивній терапії хворих з травматичним шоком. Зміст протишокових заходів в умовах військових дій та екстремальних ситуацій.
 42. Травматизм. Види й профілактика травматизму. Поняття про ізольовані, змішані та комбіновані травми. Принципи надання першої медичної допомоги.
 43. Закриті механічні травми тканин (забій, розтягнення, розрив, струс і роздавлювання). Синдром тривалого роздавлювання. Симптоми, надання першої медичної допомоги, транспортування. Особливості лікування.
 44. Переломи кісток. Види, клінічні симптоми переломів. Роль фельдшера у наданні першої медичної допомоги в разі переломів. Принципи лікування хворого з переломом кісток.
 45. Вивихи. Клінічна картина. Діагностика. Роль фельдшера в наданні першої медичної допомоги в разі вивихів. Принципи лікування хворого з вивихом.
 46. Опіки. Класифікація, визначення площі та клінічна картина опіків. Тактика фельдшера під час надання першої медичної допомоги. Принципи лікування хворих з опіками. Опікова хвороба. Принципи лікування.
 47. Електротравма. Загальна та місцева дія електричного струму, перша допомога у випадку електротравми. Показання до проведення серцево-легеневої реанімації.
 48. Види холодової травми. Класифікація відморожень за ступенем ушкодження. Клінічна картина. Тактика фельдшера в наданні першої медичної допомоги. Лікування та догляд за хворими з відмороженнями. Профілактика холодової травми.
 49. Гостра гнійна хірургічна інфекція. Шляхи зараження. Профілактика та лікування окремих видів гнійно-запальних захворювань — фурункула, карбункула, абсцесу, флегмони, бешихи, остеомієліту, тромбофлебиту тощо.
 50. Загальна гнійна хірургічна інфекція. Види сепсису. Клінічна картина та лікування.
 51. Септичний шок, клінічна картина, перша медична допомога, реанімаційні заходи.
 52. Поняття про анаеробну інфекцію. Газова гангрена, правець. Клінічна картина.
 53. Профілактика анаеробної інфекції після поранень. Перша допомога

- при анаеробній інфекції. Комплексна терапія газової гангрени, правця.
54. Хірургічний туберкульоз та його форми. Клінічна картина, діагностика та лікування кістково-суглобового туберкульозу.
 55. Поняття про доброякісні і злоякісні пухлини, їхня класифікація. Клінічна картина доброякісних та злоякісних пухлин, профілактика та лікування. Організація онкологічної служби в Україні. Значення загальної диспансеризації в ранній діагностиці пухлин.
 56. Уявлення про некроз. Причини. Суха та волога гангрена. Місцеві й загальні прояви. Профілактика та лікування, догляд за хворими після операції.
 57. Закрита черепно-мозкова травма. Діагностика струсу і стиснення головного мозку. Перша допомога, транспортування. Принципи лікування хворих.
 58. Перелом склепіння та основи черепа. Діагностика та перша допомога. Особливості транспортування хворих.
 59. Травми шиї, відкриті та закриті ушкодження м'яких тканин та органів шиї. Діагностика ушкоджень. Тактика фельдшера під час надання першої медичної допомоги в разі ушкодження шиї. Профілактика повітряної емболії при пораненнях вен шиї.
 60. Опіки стравоходу. Клінічна картина. Тактика фельдшера під час надання першої допомоги. Принципи лікування хворих з опіками стравоходу. Особливості догляду за хворими з гастростомою.
 61. Механічна травма грудної клітки: забій, струс, стиснення. Діагностика. Тактика фельдшера під час надання першої медичної допомоги хворим з травмою грудної клітки. Лікування.
 62. Поняття про пневмоторакс. Види пневмотораксу. Тактика фельдшера в наданні першої медичної допомоги хворим з пневмотораксом. Лікування хворих.
 63. Запальні захворювання грудної залози. Симптоми, лікування хворих, профілактика маститу.
 64. Переломи ребер. Симптоми множинних і подвійних переломів ребер. Перша допомога, особливості транспортування.
 65. Доброякісні та злоякісні пухлини грудної залози. Симптоми, диференційний діагноз. Лікування хворих з пухлинами грудної залози. Профілактика онкологічних захворювань грудної залози.
 66. Закриті й відкриті ушкодження легень, серця, магістральних судин. Діагностика, перша медична допомога, особливості транспортування хворих.
 67. Захворювання стравоходу, рак стравоходу. Варикозне розширення вен стравоходу. Клінічна картина. Лікування. Надання першої допомоги в разі кровотечі з вен стравоходу.
 68. Черевна грижа; клінічна картина, діагностика, лікування. Перша медична допомога і показання до госпіталізації, особливості транспортування. Показання до оперативного лікування.
 69. Механічна травма живота. Діагностика. Стан гострого живота при травмі живота. Перша медична допомога й показання до госпіталізації. Особливості транспортування. Показання до оперативного лікування.

70. Гострий перитоніт. Причини, симптоми, діагностика. Перитоніт місцевий та загальний. Догляд за хворими після операції. Перша допомога й показання до оперативного лікування. Особливості транспортування.
71. Гострий апендицит. Клінічна картина, діагностика, лікування. Догляд за хворими в післяопераційний період.
72. Шлунково-кишкові кровотечі. Причини кровотечі в порожнисті органи. Діагностика кровотеч. Невідкладна допомога. Консервативні та оперативні методи лікування.
73. Гостра непрохідність кишок. Діагностика, перша медична допомога, особливості транспортування, показання до оперативною лікування.
74. Ускладнення виразкової хвороби шлунка та дванадцятипалої кишки. Діагностика, перша медична допомога, показання до госпіталізації, консервативне та оперативне лікування хворих. Особливості догляду за хворими з дренажем черевної порожнини.
75. Гострий холецистит. Гострий панкреатит. Клінічна картина, діагностика, особливості лікування. Тактика фельдшера в разі гострого холецистити та панкреатиту.
76. Запальні захворювання прямої кишки та прилеглих до неї тканин. Клінічна картина і діагностика, консервативне та оперативне лікування. Геморой. Діагностика та лікування. Особливості догляду за хворими в проктологічному відділенні.
77. Пухлини товстої і прямої кишок. Діагностика та лікування. Роль профілактичних обстежень у ранній діагностиці пухлин. Особливості догляду за хворими зі штучними норицями.
78. Закриті й відкриті ушкодження сечових і статевих органів. Клінічна картина, перша медична допомога й лікування. Особливості транспортування хворих з урологічними травмами.
79. Аденома передміхурової залози. Клінічна картина, діагностика, лікування. Перша допомога в разі гострого затримання сечі. Показання до накладання надлобкової сечової нориці. Особливості догляду за хворими з надлобковою сечовою норицею.
80. Перелом хребта. Діагностика ушкоджень хребців і спинного мозку. Перша медична допомога, транспортування та лікування. Клінічна картина та діагностика.
81. Переломи кісток таза. Ускладнення при переломах кісток таза. Діагностика, перша медична допомога, транспортування і лікування.
82. Переломи кісток плеча. Клінічна картина, перша медична допомога, лікування. Особливості надання першої допомоги у випадку відкритих переломів.
83. Переломи кісток передпліччя, кисті і пальців. Перша медична допомога, транспортування і лікування, іммобілізація.
84. Перелом стегна. Клінічна картина, перша медична допомога в разі відкритих переломів.
85. Переломи кісток гомілки та пальців стопи. Особливості надання першої допомоги у випадку відкритих переломів.
86. Запальні захворювання верхньої кінцівки. Панарицій. Принципи оперативного лікування.

87. Облітеруючі захворювання судин нижньої кінцівки. Діагностика, клінічна картина, перша медична допомога, принципи лікування.
88. Запальні захворювання нижньої кінцівки. Гнійний артрит. Діагностика, перша медична допомога, лікування. Остеомієліт кісток нижньої кінцівки.
89. Вогнепальні поранення. Пошкодження тканин тіла в разі вогнепального поранення.

9. Індивідуальні завдання

З метою кращого засвоєння матеріалу освітнього компонента «Хірургія з основами онкології» програмою і навчальним планом ОПП передбачене виконання індивідуальних завдань:

1. Аналіз перебігу хвороби в пацієнтів з хірургічною патологією.
2. Обстеження хворих.
3. Складання плану обстеження і лікування хворих, спостереження за динамікою перебігу захворювання, оформлення історії хвороби, по якій потім здійснюють захист.
4. Лікування хворих за призначенням лікаря, догляд за хворими.
5. Участь у санітарно-освітній та профілактичній роботі.

10. Методи навчання

Навчальний процес здійснюється за традиційною технологією: лекції, практичні заняття, самостійна позааудиторна робота. Під час лекцій використовуються засоби наочності, зокрема на всі лекційні заняття створені мультимедійні презентації, інтерактивні методи.

Практичні заняття спрямовані на отримання базових знань та відпрацювання алгоритмів виконання практичних навичок на рівні навички. На практичних заняттях здобувачі освіти опановують уміння спілкуватися з хворими як на прикладах розігрування елементів рольової та ділової гри, так і безпосередньо при роботі з хворими.

11. Методи контролю

На лекційних заняттях проводиться вибірковий контроль на засвоєння викладеної теми.

На практичних заняттях контроль знань проводиться різними методами: опитування, розв'язування тестових завдань, виконання практичних навичок при роботі в малих групах та індивідуальне виконання практичних навичок. Значне місце при оцінці знань відводиться розв'язуванню ситуаційних задач як типових так і підвищеної складності.

Контроль самостійної позааудиторної роботи проводиться у формі виконання індивідуальних завдань на практичних заняттях, індивідуальних консультаціях згідно графіка.

Підсумковий контроль знань проводиться у формі іспиту, який включає усні відповіді та розв'язання ситуаційної задачі з виконанням практичної навички.

12. Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів з освітнього компонента «Хірургія з основами онкології»

Оцінка «5». Здобувач освіти:

- дає повні відповіді на всі запитання, правильно визначає поняття;
- точно формулює думки і обґрунтовує їх;
- послідовно і точно викладає матеріал;
- грамотно оформлює свою відповідь;
- вміє вирішувати ситуаційні задачі з виділенням першочергових заходів по наданню допомоги на догоспітальному етапі.

Оцінка «4». -

- відповідь задовольняє ті ж самі вимоги, що й відповідають на оцінку «5», але здобувач освіти зробив незначні помилки в теоретичних знаннях та допустив невеликі неточності.

Оцінка «3». -

- знає і розуміє основні положення теми, але: є прогалини в теоретичних знаннях, в обґрунтуванні та осмисленні ситуаційних задач, допускає помилки при визначенні понять, термінології;
- у відповіді немає чіткості, послідовності;
- не вміє вирішувати задачі;
- плутає послідовність дії фельдшера при наданні невідкладної допомоги.

Оцінка «2». -

- не орієнтується в матеріалі;
- виявляє не розуміння теми;
- допускає істотні помилки, що спотворюють зміст вивченого.

13. Методичне забезпечення

1. До всіх лекційних занять підготовлені мультимедійні презентації та конспекти лекцій.
2. До кожного практичного заняття підготовлено інструкційні карти, алгоритми виконання практичних навичок, набір ситуаційних задач різного рівня складності, тестові завдання.
3. Для виконання позааудиторної самостійної роботи підготовлені методичні матеріали з тестовим матеріалом, запитаннями для самоконтролю, рекомендованою літературою.

14. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

Касевич Н.М. Медсестринська етика і деонтологія: підручник. — К.: Медицина, 2010. — 200 с.

Касевич Н.М., Шаповал К.І. Охорона праці та безпека життєдіяльності медичних працівників: підручник. — К.: Медицина, 2010. — 248 с.

Кіт О.М., Ковальчук О.Л. Хірургія. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2004.

Навчальний посібник з хірургії в модулях: навч. посіб. / За ред. Л.М. Ковальчука. — К.: Медицина, 2011. — 480 с.

Роздольський І.В. Невідкладні стани в хірургії: підручник. — К.: Медицина, 2009. — 144 с.

Тарасюк В.С., Кучанська Г.Б. Охорона праці в лікувально-профілактичних закладах. Безпека життєдіяльності: підручник. — К.: Медицина, 2010. — 488 с.

Хімич С.Д. Хірургія. — К.: Здоров'я, 2004.

Хірургія (факультетська): підручник / Кол. авторів; За ред. М.П. Захараша. — К.: Медицина, 2006. — 656 с.

Хірургія: підручник / За ред. П.Г. Кондратенка. — К.: Медицина, 2009. — 968 с.

Хірургія: підручник / О.Ю. Усенко, Г.Б. Білоус, Г.Й. Путинцева. — К.: Медицина, 2010. — 400 с.

Чапкий Л.П., Ткаченко Р.О. Анестезіологія, реаніматологія та інтенсивна терапія. — К.: Вища школа, 2004.

Шегедин М.Б., Шустакевич С.Ф. Медсестринство в хірургії: навч. посіб. — К.: Медицина, 2008. — 120 с.

Баштан В.П., Одабаш'ян А.Л., Шелешка П.В. Онкологія. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2003. — 313 с.

Белінський Б.Т., Стернюк Ю.М., Шпарик Я.В. Онкологія. — К.: Здоров'я, 2004. — 527 с.

Дрижак В.І., Домбрович М.І. Медсестринство в онкології. —

Тернопіль: Укрмедкнига, 2001. — 222 с.

Касевич Н.М. Медсестринська етика і деонтологія: підручник. — К.: Медицина, 2010. — 200 с.

Касевич Н.М., Шаповал К.І. Охорона праці та безпека життєдіяльності медичних працівників: підручник. — К.: Медицина, 2010. — 248 с.

Скачко Б.Г. Рак. Профілактика. Лікування. Реабілітація (Серія “Шлях до здоров’я”). — К.: Медицина, 2006. — 160 с.

Довідник з онкології / За ред. С.О. Шалімова, Д.В. Мясоєдова. — К.: Здоров’я, 2000. — 560 с.

Медсестринство в онкології: підручник / За ред. Л.М. Ковальчука. — К.: Медицина, 2011. — 512 с.

Онкологія: підручник / В.В. Севідов, Н.М. Касевич. — К.: ВСВ “Медицина”, 2011. — 216 с.

Додаткова

Єфіменко Н.А., Розанов В.Е. Військово-польова хірургія. — СПб: Медицина, 2003.

Ковальов А.І. Загальна хірургія. — М.: МІА, 2009.

Ковальчук Л.Я. Шпитальна хірургія. — Тернопіль: Укрмедкнига, 1999.

Кузін М.І. Хірургічні хвороби. — М.: Медицина, 2005.

Лук’яненко Т.В., Пенделя А.А. Здорові сууглоби і судини. — Харків: Медицина, 2009.

Черенько Н.П., Ваврик Ж.М. Загальна хірургія. — К.: Здоров’я, 2000.

Шідловський В.О., Полянський І.Ю. Факультетська хірургія. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2005.

Губенко І.Я., Шевченко О.Т., Бразалій Л.П., Апшай В.Г. Медсестринський догляд за пацієнтом. — К.: Здоров’я, 2000. — 248 с.

Губенко І.Я., Шевченко О.Т., Бразалій Л.П., Апшай В.Г. Медсестринський процес: Основи сестринської справи та клінічного медсестринства. — К.: Здоров’я, 2001. — 208 с.

Інфекційний контроль у медичних закладах: навч. посібн. / За заг. кер. І.Я. Губенко. — Черкаси, 2003. — 44 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Сайт: kvnzchmy.at.ua
2. інтернетвидання